

REDAKCJA:

Warszawa, Krak. Przedm. 71
Redaktor naczelny 105-01
Sekretariat red. 105-04
" nocna 503-59

ADMINISTRACJA:

Krak. Przedm. 71 tel. 105-03.

Druck: 11 p. 10.000 zł. 4.50.
1.000.000 zł. 35.50.
I. H. C. 19.119

POLSKA

PISMO CODZIENNE

CZERWIEC

11

ŚRODA

Św. Barnabasz

Wschód słońca 5 h. 16

Zachód 19 55

Rok II. Nr. 158

Po przewrocie w Rumunji

WRAŻENIA I ODGŁOSY

OPOZYCJA.

Budapeszt, dn. 10 czerwca. Komitet Wykonawczy stronnictwa liberalnego postanowił wyśledzić do ludności kraju odezwę, stwierdzającą, iż stronnictwo liberalne nie solidaryzuje się w żadnym razie z nową sytuacją i nie przyjmuje za nią odpowiedzialności. Odezwa podpisana jest przez b. premiera Vintilla Bratianu. Pol. Aj. Tel.

Wiedeń, 10 czerwca. — „Der Morgen“ donosi z Bukaresztu, że wczoraj odbyło się posiedzenie głównego zarządu stronnictwa liberalnego.

Posiedzenie to miało przebieg bardzo burzliwy. Liczni mówcy ostro występowali przeciwko nowemu krolowi. Na wniosek przewodniczącego stronnictwa Bratianu, wykluczony ze stał ze stronnictwa jego siostrzeniec Jerzy Bratianu.

Prezydent Ministrów Mironescu zarządził śledztwo sądowe przeciwko tym członkom stronnictwa liberalnego, którzy wyrazili się obraźliwie o królu. Pomiędzy nimi znajdują się b. minister Angelescu i Dimitrescu oraz b. burmistrz m. Bukaresztu.

Echo w Anglii

London, dn. 10 czerwca. Objęcie tronu przez księcia Karola uważane jest tutaj za jedyne logiczne załatwienie sprawy. Prasa daje wyraz przekonaniu, iż król Karol doprowadzi Rumunię do stabilizacji politycznej i gospodarczej. Pol. Aj. Tel.

Odgłosy we Francji

Paryż, 10 czerwca. — Gauvain, przewidując na łamach „Journal des Debats“ dzisiejsze wydarzenia w Rumunji, zaznacza, że król Karol będzie musiał rozstrzygnąć wiele poważnych trudności rządowych pozostających w zawieszeniu, a sprawę reformy konstytucji w związku z systemem wyborczym wprowadzonym przez Bratianu będzie miał król sporo do czynienia. Gauvain kończy artykuł następującymi słowami:

Nasza przyjaźń dla Rumunii i umiowanie spokoju w Europie, każą nam pragnąć, ażeby zmiana ustroju dokonała się w Rumunji bez zamieszek i żeby wreszcie

przyszedł do władzy rząd, który nie byłby stale zagrożony ze strony poszczególnych partii. — Pol. Aj. Tel.

Paryż, 10 czerwca. Wielkie organy prasy francuskiej naogół przyjęły życzliwie wiadomość o powrocie do Rumunii ks. Karola i objęciu przez niego tronu.

Według „Matin“ Rumunii potrzebne było to stanowcze rozwiązanie szeregu komplikacji wewnętrznych, które wyłoniły się wskutek kryzysu, jaki wybuchł w łonie rodziny królewskiej.

„Petit Parisien“ jest zdanie, że chwila dla dokonania przewrotu została jaknajlepiej wybrana. „Petit Journal“ podkreśla, jako symptomat bardzo pomyślny, wysiłek ku uspokojeniu walk politycznych i ześrodkowaniu wszystkich dobrych chęci, które dały się natychmiast wszędzie zauważyć.

„Figaro“ zaznacza, że o ile kwestia dynastyczna została rozwiązana, to pozostaje jeszcze w zawieszeniu szereg zagadnień politycznych, zarówno natury wewnętrznej, jak i zewnętrznej, w których przeważa niebezpieczeństwo bolszewickie. Wszyscy przyjaciele Rumunii, pisze ten dziennik, życzą jej z całego serca, aby trudności te zostały rozstrzygnięte na korzyść kraju, z którym Francja związana jest tylu wspomnieniami i tak głęboką sympatią.

Komunistyczny dziennik „Humanité“ widzi we wstąpieniu na tron ks. Karola sojusznika Francji i Polski i zapowiada z tej okazji przygotowanie wojny antybolszewickiej. Przewrót obecny został dokonany — zdaniem dziennika — na przedniej placówce antyrewołucyjnej przy współudziale imperjalizmu francuskiego, przeto ze specjalną uwagą śledzić należy machinacje, które prowadzone będą w najbliższym czasie w Europie naddunajskiej i mieć gotową odpowiedź na tę machinację.

CO MÓWI MOSKWA

Moskwa, 10 czerwca. Wypadki rumuńskie komentowane są w dalszym ciągu przez prasę sowiecką, jakoby objaw wzmożonego ataku na Sowiety ze strony państw kapitalistycznych wogóle, a Francji w szczególności.

Wydarzenia rumuńskie — pisze „Izwestia“ — są szeregiem

Szczęśliwa Ameryka

Przed rozwiązaniem kwestii bezrobocia.

Waszyngton, 10 czerwca. — Edward Coss, prezes Columbian Republican League w Nowym Jorku, po wizycie w Białym Domu, oświadczył w wywiadzie z przedstawicielami prasy, że prezydent Hoover w rozmowie z nim wyraził przekonanie, iż do jesieni stosunki ekonomiczne i finansowe w Stanach Zjednoczonych ulegną tak znacznej zmianie na lepsze, że kwestia bezrobocia sama przez się zostanie rozwiązana.

ważnych przemian wewnętrznych oraz rezultatem zaostrzenia się stosunków świata kapitalistycznego do Z.S.R.R.

Po analizie wewnętrznej sytuacji politycznej Rumunii dziennik sowiecki kończy swój artykuł m. in. następującymi słowami: „Zupełnie zrozumiałe jest, że francuski sztab generalny nie może być spokojny o odcinek antysowieckiego frontu, na którym z powodu zagadnień dziedzicznych trwa walka rozbijająca korpus oficerski. Jest zupełnie prawdopodobne, że imperjaliści francuscy zdecydowali się posadzić na tron ks. Karola otrzymawszy od niego zobowiązania, że podtrzyma on francuskie żądania.

Przed mową Ojca Św.

Papież a Paneuropa.

Rzym, 10 czerwca. Jak słyszeć, w przemówieniu, które Ojciec Św. wygłosi na najbliższym konsystorz, omawiając sytuację międzynarodową, Papież zajmie się również projektem Brianda utworzenia federacji europejskiej. Warto przypomnieć, że w r. 1925 Ojciec Święty określił pakt lócarneński w swym przemówieniu jako krok naprzód w kierunku pacyfikacji narodów. — Pol. Aj. Tel.

Konsystorz tajny

I Konsystorz publiczny.

Citta del Vaticano 10 czerwca. — „Osservatore Romano“ zawiadamia, że 30 b. m. odbędzie się konsystorz tajny, na którym Pius XI podniesie kilku prałatów do godności kardynalskiej i obsadzi wakuujące stanowiska biskupie i arcybiskupie. Dn. 3 lipca odbędzie się konsystorz publiczny.

W kołach, zbliżonych do Watykanu zapewniają, że na konsystorzu tajnym będą mianowani kardynałami wyłącznie prałaci włoscy.

Henderson grozi

ZAPOWIEDŹ RADYKALNEGO ZERWANIA Z SOWIETAMI.

London, 10 czerwca. (tel.) Henderson, zamykając wczorajsze posiedzenie Izby Gmin odpowiadał na interpelacje w sprawie Rosji. Odpowiedź ta była o wiele szersza, niż tego wymagały interpelacje, a pozostawała pod widocznym wpływem wiadomości, że rozruchy przeciwingielskie w północno-zachodnich Indjach wywołane zostały i były subwencjonowane przez Moskwę.

Henderson zaznaczył, że rząd sowiecki nie dotrzymał swej obietnicy powstrzymania się od agitacji przeciwko Anglii, a u siebie wytwarza atmosferę wybitnie

PRZYJAZD MIN. GRANDIEGO

Powitanie na dworcu

Wczoraj o godz. 14.45 przybył do Warszawy p. minister Spraw Zagranicznych Italji Grandi w towarzystwie małżonki, szefa biura prasowego p. Rocce i sekretarza legacyjnego Nonisa. Prócz tego przybył redaktor polityczny dziennika „Corriere della Sera“ p. Caprin.

Na dworcu głównym w Warszawie oczekiwali na przybycie p. ministra Grandiego: p. min. Spraw Zagran. Zaleski, ambasador włoski p. Martin Franklin, ambasador polski przy Kwirynale Stefan Przeździecki, szef protokołu dyplomatycznego Romer, i inni.

Wysiadającego z wagonu p. ministra Grandiego powitał p. minister Spraw Zagranicznych Zaleski, poczem ambasador Martin Franklin przedstawił p. ministrowi Grandiemu przybyłych na jego powitanie dygnitarzy. Po powitaniach p. minister Grandi w towarzystwie ambasadora Martin Franklin'a odjechał do przygotowanych dlań apartamentów w ambasadzie włoskiej.

Po południu

O godz. 16.30 złożył min. Grandi wizytę ministrowi Zaleskiemu, poczem odjechał na Zamek, celem wpisania się do księgi audjencjalnej. Z kolei udał się p. minister Grandi do Parku Łazienkowskiego, na konkursy hipiczne, gdzie był obecny w loży Pana Prezydenta, Rzeczypospolitej.

Przyjęcie u min. Zaleskiego.

Wieczorem podejmował p. min. Zaleski ministra Grandiego obiadem, podczas którego wniósł toast w języku włoskim:

Minister Grandi w odpowiedzi zaznaczył:

Ze szczerem zadowoleniem przynoszę osobiste pozdrowienie Italji mego Szeffa Benita Mussoliniego i rządu faszystowskiego dla Państwa szlachetnego narodu i stwierdzam, że to uczucie, które już znalazły wyraz przy sposobności wizyty Waszej Eksceleencji u szefa mego rządu i zostały potwierdzone przy sposobności podniesienia naszych wzajemnych

przedstawicielstw dyplomatycznych w Rzymie i w Warszawie do rangi ambasad stanowią zawsze pewną podstawę stosunków pomiędzy naszymi krajami.

Italja pierwsza wypowiedziała się za odbudową Państwa Polskiego i podtrzymała jego sprawiedliwe rewindykacje, odnośną siłą się również zawsze z najwyższym zainteresowaniem się do trudnego dzieła odbudowy Polski.

Jak to dobrze powiedział Wasza Ekscelencia, początki przyjaźni pomiędzy Polską a Italją tkwią we wspólnej cywilizacji łacińskiej i we wspólnej religii katolickiej. Przyjaźń nasza opiera się tedy nie tylko na faktach, że pomiędzy naszymi Krajami nie ma żadnej sprzeczności interesów, lecz bardziej jeszcze na wrodzonym poczuciu sprawiedliwości.

Uroczysta beatyfikacja

Bł. Pauliny Frassinetti.

Rzym, 10 czerwca. Beatyfikacja założycielki zakonu Dorołtanek Pauliny Frassinetti odbyła się niezwykle uroczysto. Rano odprawione zostało nabożeństwo, na którym odczytano bullę papieską. Popołudniu Ojciec Święty odprawił modły przed wizytą nową błogosławioną. — Pol. Aj. Tel.

POŁOŻENIE ROLNICTWA

Przeciwko ratyfikacji umowy z Niemcami.

Berlin, 7 czerwca (tel.). „Vossische Zeitung“ donosząc z Warszawy o konferencji, która się odbyła w ministerjum rolnictwa w sprawie położenia rolnictwa, zaznacza, że podniesienie cel agrarnych w Niemczech stało się tak niepopularne wśród sfer rolniczych w Polsce, że wszystkie one występują zdecydowanie przeciwko ratyfikacji umowy handlowej z Niemcami. Jako jedyne wyjście z tej sytuacji, zwłaszcza wobec grożącego zalewu zboża sowieckiego na rynki europejskie, widzi Voss. Ztg. we wspólnej akcji międzynarodowej, którą powinny podjąć państwa agrarne.

Nankin odpowiada

Bezpieczeństwo obywateli.

London, 10 czerwca. — Ministerstwo Spraw Zagranicznych rządu nankińskiego oświadczyło, iż birze całkowitą odpowiedzialność za bezpieczeństwo życia i własności obywateli państw obcych, zamieszkujących prowincje, ogarnięte wojną

Budując potęgę morską budujemy potężną Polskę

3. Sommerfeld
Bydgoszcz



Największa Fabryka Pianin w Polsce

KAFLE

majolikowe
berlińskie
kwadratowe i cegły
ogniotrwałe
poleca

JAN

STACHIEWICZ

przedsiębiorstwo robót

zduńskich

Warszawa,

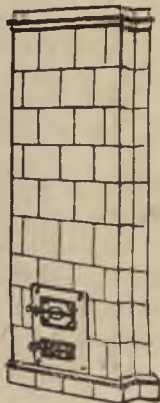
biuro

Nowy Świat 27,

Składy

Szczygła 2

tel. 524-40.



Emigracja w służbie macierzy

WYCHODŹTWO POLSKIE MA ZADANIE TOROWANIA DRÓG EKSPANSJI EKONOMICZNEJ.

Znajdujemy się pod znakiem Tygodnia Emigranta Polskiego. Jakżeż liczne uwagi nasuwa sprawa naszego wychodźstwa, które stanowi kapitalne zagadnienie naszej polityki państwowej i społeczno - gospodarczej...

Nie myślimy w tej chwili poruszać całokształtu tej sprawy. Nie chcemy mówić ani o t. zw. upływie krwi, skoro w realnych polskich warunkach jest on nieunikniony, ani o licznych prohibicjach emigracyjnych, które uderzają w interesy wychodźstwa polskiego, ani o programie reemigracji, ani nawet o zagadnieniach kultury narodowej mas wychodźczych. O tych sprawach powiedziano już bardzo wiele bardzo słuszych myśli i jeśli czego życzyć sobie jeszcze należy, to — wykonania pięknych idei programowych. W danym momencie interesuje nas problem szczególny: roli wychodźstwa w naszych sprawach ekonomicznych.

Niemiecka emigracja przed wojną była emigracją zdobywcą: Niemiec w kolonjach lub w krajach zorganizowanych stawał się ogniwem, spajającym zajęte przez niego miejsce oraz mniejszą lub większą sferę jego wpływów z macierzą niemiecką, z niemieckim organizmem gospodarczym. Niemiec — a jednako i francuz lub anglik — emigrował z ideologicznym nastawieniem rozszerzania niejako granic swej ojczyzny. Wrastając w obcy grunt, zabiegano o spożytkowanie swej siły dla korzyści narodu, czemu służyły nie tylko przesyłki pieniężne do kraju, ale przede wszystkim torowanie dróg eksportu ojczyzno.

Emigracja polska miała i ma inny charakter. Jest to przeważnie ucieczka biedy, która szuka po świecie przytulku i która w pewnej bezradności duchowej kon-

tentuje się na obczyźnie wysiłkami ku zachowaniu i ocaleniu języka oraz religii, ale gospodarczo roztopia się w obcych morzach pracy i wpływów. Dzieje się to nawet tam, gdzie kultura społeczno - ekonomiczna terenu emigracyjnego (jak np. w Brazylii, w Argentynie, w Turcji lub w Azji Wschodniej) jest niższa i słabsza. Polacy emigranci, jeśli nawet dźwigają się na wyższe poziomy dobrobytu i znaczenia, rzadko i niedość wydatnie wyzyskują swoje możliwości ku zbliżaniu się gospodarczemu do macierzy.

A nie jest to rzecz bez znaczenia. Zagranicą mieszka 7 milionów Polaków, przyczem w szeregu krajów (Francja, kraje zaocenyne) stanowią bardzo poważne skupienia, w wielu wypadkach dość nawet daleko posunięte w organizacji własnej. Skupienia te mają szerokie potrzeby własne (np. na maszyny rolnicze i inne urządzenia gospodarczo - inwestycyjne, zużywają dużo tkanin, cukru, cementu itd.). Z reguły to zapotrzebowanie pokrywają przemysły obce, choć doskonale mogłyby je pokrywać fabryki polskie. Pozatem emigracja polska mogłaby propagować wyroby pol-

skie wśród ludności tubylczej i organizować ich dostawę. Polski emigrant powinien stać się pionierem narodowej ekspansji gospodarczej, a wówczas — obok zysków własnych — przysporzy zysków całemu krajowi.

W dobie walki o rynki zbytu wytwórczości krajowej jest to sprawa bardzo dużej doniosłości. Powinien ją przestudjować nasz Instytut Eksportowy oraz nasza służba konsularno - handlowa. Pojmujemy bardzo dokładnie, że wiejsko - wyrobniczy charakter naszego wychodźstwa w początkach nastroić będzie w tym zakresie spore trudności, ale nigdy nie jest zawczasie na inicjatywę, która by pokonała pierwsze trudności i wytknęła szlaki dalszej działalności.

O ile nam wiadomo, wśród rodaków naszych w Stanach Zjednoczonych myśl taka już kiełkuje. Jeszcze może donioślejsze znaczenie posiada emigracja południowo - amerykańska, gdzie braki własnej produkcji dają wielki teren ekspansji. Po uruchomieniu własnej linii morskiej do tych krajów penetracja handlowa oparta o osiadłych emigrantów, nie powinna się opóźnić.

TRAGEDJE URZĘDNIKÓW SOWIECKICH

RACZEJ ŚMIERĆ NIŻ PO WRÓT DO MOSKWY

Przedstawiciel handlowy Sowietów w Paryżu Naumow, który wieczorem dn. 7 b. m. na stacji Biała Podlaska targnął się na życie, wczoraj w szpitalu św. Karola Boromeusza w Białej Podlaskiej, w obecności delegata wojewody lubelskiego, Kazimierza Hauke, nadkomisarza Stanisława R. cińskiego i konasarsza Tarbowskiego, złożył ustne zeznanie, w którym oświadczył, że w partii komunistycznej pracował jako aktywny członek od r. 1918.

Jako specjalista kuźnicz, a jednocześnie zaufany członek partii, w r. 1926 został delegowany do Paryża jako kierownik „Targowego przedstawicielstwa”. W dniu 3 b. m. r. b. pismem przedstawicielstwa sowieckiego w Paryżu Naumow został odwołany do „Pusznosyndykatu” w Moskwie. Władze sowieckie poleciły Naumowowi niezwłocznie po przybyciu do Moskwy stawić się, w celu rejestracji w „Uczrazprdie Narkomtorga” Z. S. R. R. Dalej Naumow twierdzi, że oddelegowanie go z Paryża do Moskwy bez podania powodów jest dowodem tego, iż władze sowieckie powzięły podejrzenie o jego niełojalności w stosunku do rządu Z. S. R. R.

Naumow oświadcza, że po aferze Wiesiedowskiego władze sowieckie wydały oficjalny przepis prawny, mówiący, że dla pociągnięcia dyscypliny i posłuszeństwa czynników urzędowych sowieckich poza granicami Z. S. R. R., przedstawiciel Rosji sowieckiej odmawiający powrotu do kraju na wezwanie władz, podlega karze śmierci.

Naumow zostawiał się do nakazu i udał się w podróż do Moskwy. Jednak już na granicy belgijskiej zauważył, że jest śledzony przez agentów G. P. U. To utwierdziło go w przekonaniu, że w Rosji nie czeka go nic dobrego.

Po odejściu pociągu z Warszawy, do przedziału, w którym siedział Naumow, wszedł jakiś osobnik, doskonale władający językiem rosyjskim, i nawiązał z Naumowem rozmowę, tatarczywie wypytując o powody i okoliczności jego podróży do Moskwy, o jego stosunek do władz sowieckich i tem podob.

Naumow, gdy pociąg dojeżdżał już do Białej Podlaskiej, postanowił wyskoczyć z pociągu, aby piechotą udać się w stronę Warszawy, gdzie miał zwrócić się do władz polskich z prośbą o wydanie mu pozwolenia na wyjazd do Francji. Tymczasem pociąg dojechał do stacji i po półminutowym postoju ruszył w dalszą drogę. Naumow, zorientowawszy się, wybiegł z przedziału, aby wyskoczyć, za nim zaś wybiegł ów nieznan osobnik.

Na platformie nastąpiła chwila szamotania, poczem jednak Naumowowi udało się wyskoczyć. Postanowił wracać do Warszawy.

Służba kolejowa jednak, widząc wyżej opisaną scenę i zdenerwowanie Naumowowa, zawiadomiła o tem pełniącego na dworcu służbę posterunkowego który zbliżył się do Naumowa z prośbą o wylegitymowanie się. Wtedy Naumow, będąc w stanie wielkiego podniecenia nerwowego, wydobyl scyzoryk i zadał sobie kilka ran w brzuch i piersi.

Naumowowa odwieziono do szpitala św. Karola Boromeusza. Twierdzi on, że nie wyskakiwał z pociągu w celu samobójczym. Naumow odmówił złożenia zeznań na piśmie, ograniczając się do zeznań ustnych.

Naumow złożył na ręce p. ministra Spraw Wewnętrznych podanie z prośbą o pozwolenie mu na pobyt półtora miesięczny w Polsce, w celu przyjazdu do zdrowia, poczem będzie czynił starania o pozwolenie na wyjazd do Francji.

Echa z prowincji

PO MATURACH.

Rok szkolny dobiega kresu. Utrudzona działwa sposobi się do zasłużonego odpoczynku, nauczycielstwo także szuka wytchnienia. Świeże zastępy maturzystów przetrawiają dręczące zapytanie: co z sobą począć? Którędy iść, aby i krajowi przynieść największą korzyść, i samym nie pozostać w tyle przy podziale przyszłych dochodów społecznych?

„Gazeta Polska” (Kościan, woj. Poznańskie) zachęca „nowych ludzi”, biorących rozbrat z ławą gimnazjalną, do przejęcia myśli i handlu.

Dotąd handel i przemysł w Polsce znajduje się przeważnie w rękach obcych, a częściowo w rękach rządu jako monopol państwowy. Stan taki nie powinien się utrwać na zawsze, ale zmienić o tyle, aby później Polacy z krwi i kości, odpowiednio wykształceni, zajmowali wybitne stanowiska w życiu gospodarczym Polski.

Bardzo słuszny apel. Budzić w młodzieży zamiłowanie do pracy gospodarczej, ułatwiać jej wyrabianie się handlowe, kierować ją ku morzu, ku szlakom ekspansji światowej — zaprawdę, lepsza to myśl, niż mnożyć zastępy urzędników magistrackich lub starościńskich. Klepiących biedę adwokatów lub wreszcie wogóle genjuszów od wszystkiego, którzy czepiają się każdej posadki, nic de facto nie umiając...

O DUSZĘ MŁODZIEŻY.

Na tle smutnego wypadku samosądu ucznia nad nauczycielem pisze „Słowo Zamajskie”

Młodzież dzisiejsza — to przyszłość Narodu — to nadzieja nas, schodzących z areny życia. Powinniśmy przeto kształcić nie tylko jej umysł i mięśnie, ale i duszę a w niej ideały, których zanik na korzyść kultury mięśni nie podnieśli ani ogólnego poziomu etycznego przyszłego społeczeństwa, ani nie może przyczynić się do szczęścia obywateli Młodych, których najpiękniejszym i najszlachetniejszym elementem życia może być tylko wysoko trzymany sztandar ideałów.

I to uwagi słuszne. Młodzież winna górną patrzyć, szlachetnie myśleć i działać, cenić swych kolegów, szanować godność ludzką. Jeśli tych prostych prawd młodzież sobie nie przyswoi — zdziejeje moralnie i zachwaci życie społeczeństwa wszelaką ohydą.

Na szczęście — wypadki rozkiełznania moralnego spotykają się z tak ostrym protestem zdrowego społeczeństwa, że można wierzyć, iż psychice młodzieży nie grozi dewastacja. Zdrowy zmysł moralny narodu czuwa nad młodem pokoleniem. Ale czuwać musi stale i bacznie...

O EMIGRACJI.

Z powodu tygodnia emigracji p. pisze „Dziennik Północny”:

Grzeszymy ciągle niedocenywaniem energii narodowej, tkwiącej w naszej emigracji. Obojętnie patrzymy na wagnię przepelnione biednymi robotnikami, których turkot kół pociągu wywozi poza granice państwa. A jednak emigracja to taki sam twórczy element mocarstwowej budowy naszej Rzeczypospolitej, jak ten zasób sił ludności, który zostaje i pracuje w kraju. Emigracja — to niezmiernie prężny czyn-

nik ekspansji politycznej i gospodarczej każdego narodu.

Temat ten poruszono w naszym piśmie na miejscu naczelnym. Trzeba jeno, aby dla realizacji tych myśli państwo i społeczeństwo skupiły wolę i środki. Bo u nas wiele się o różnych sprawach mądrego pisze i mówi, ale wykonanie szwankuje zawsze i niweczy dobre myśli.

Doniedawna emigracją interesowali się tylko urzędnicy konsularni (dość słabo) i... posłowie sejmowi, którzy za ocean zawozili echa naszych walk partyjnych. Czas, aby było inaczej.

DZIEŃ POLITYCZNY

WNIOSKI NA KONGRES CENTROLEWU.

Stronnictwo Chłopskie wyznaczyło na dzień 17 b. m. wspólne posiedzenie posłów i senatorów dla ustalenia wniosków na kongres Centrolewu w Krakowie. M. in. ugrupowanie to wystąpi o powołanie stałej rady stronnictwa centrolewu i o utworzenie bloku wyborczego w razie rozpisania nowych wyborów.

PRZYSZŁY BUDŻET MNIEJSZY OD TEGOROCZNEGO.

Dowiadujemy się, że ministerstwa w związku z opracowywaniem nowych preliminarzy na rok budżetowy 1931/32 przeprowadzić mają szereg oszczędności. Przyszły budżet ma być niższy od tegorocznego.

Z POSELSCTWA WĘGERSKIEGO.

Z powodu odwołania dotychczasowego posła Węgier w Polsce p. Belitski kierownictwo poselsstwa objął czasowo I-szy sekretarz legacji p. Anten Delbassy.

ROKOWANIA KREDYTOWE.

W sprawie pertraktacji kredytowych bawi obecnie w Paryżu dyrektor departamentu obiegu pieniężnego w Ministerstwie Skarbu p. Barański.

Wykłady

profesorów polskich w Belgii

Zgodnie z zawartą w roku 1927 konwencją w sprawie współpracy intelektualnej między Polską a Belgią, wyjedzie jesienią r. b. szereg profesorów polskich wyższych uczelni do Belgii dla wygłoszenia wykładów w Brukseli, Gandawie i Leodjum.

NOWE PRÓBY

osuszenia bagien poleskich

Biuro melioracyjne Ministerstwa Robót Publicznych prowadzi obecnie dalsze studia nad możliwościami osuszenia bagien poleskich. Kilku profesorów Politechniki Warszawskiej zgłosiło ostatnio nowowynaleziony system osuszania torfowisk.

Sprawa dodatku

do pensyj prezydentów miast i ławników.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zgodnie z rozporządzeniem z roku 1924, wydało okólnik w sprawie dodatków do uposażeń prezydentów miast, burmistrzów i ławników.

Ministerstwo stwierdza, że pobieranie przez kierowników samorządów specjalnych dodatków za administrację przedsiębiorstw miejskich jest dopuszczalne tylko o tyle, o ile zezwala na to ogólny stan finansowy przedsiębiorstwa.

OSTATNIA

NOWOŚĆ!

Dopiero wyszła nakładem „Domu Prasy Katolickiej” piękna i zajmująca powieść historyczna znanej i cenionej autorki Marji Czeskiej-Maczyńskiej pod tytułem

RYCERZ

CHRYSTUSOWY

na tle życia św. Wojciecha

Cena: 4.25 zł. z przesyłką 4.50 zł. Zamawiać: „Dom Prasy Katolickiej” lub Księgarnia „Przeglądu Katolickiego”. Warszawa, Krakowskie Przedm. 71.

Bezczelne przemówienie

z powodu wizytacji Letgalii

Ryga dn. 10 czerwca (tel). Delegat Stolicy Apostolskiej w Rydze Cechini odwiedził w początku bieżącego miesiąca wschodnie powiaty Łotwy, gdzie ludność katolicka zgłaszała mu entuzjastyczne przyjęcie, witając go niezwykle serdecznie.

Z tego powodu poseł frakcji robotniczo - chłopskiej Jerszow wniósł interpelację w sejmie, zaznaczając, że „wizyta ta była inspirowana przez Polskę, która tylko oczekuje stosownej chwili, by zagarnąć Łotwę przy pomocy swej armii. Ks. Cechini pracuje dla Polski i z ramienia polskiego katolickiego duchowieństwa. Wizyta jego ma na celu wytworzenie przyjaznej dla Polski atmosfery, któraby przygotowała pochod polskiej armii”.

W odpowiedzi na to beczelne przemówienie premier Zelmisz zaznaczył, że podróż ks. Cechini nosiła charakter prywatny, a celem jej była wizytacja poszczególnych parafii. Jeżeli ludność miejscowa witała go entuzjastycznie, to jest dowodem żywych jej uczuć religijnych.

Polityka zagraniczna Estonii

Niemiecka ocena

Berlin, 10 czerwca (tel). Frankfurter Zeitung omawia w dłuższym flejtonie politykę zagraniczną Estonii.

Podczas wizyty króla szwedzkiego w Rewlu, miał on oświadczyć naczelnikowi państwa estońskiego: „Jeżeli pan pojedzie do Warszawy, nasze stosunki mogą być uważane za skończone”. Mimo to Prezydent Strandmann do Warszawy pojechał. Wizyta ta wywołała tyle krytyki, że dla stosunków polsko-estońskich była raczej szkodliwa.

Estonia zawarła umowę handlową z sowietami i oczekuje obecnie na jej skutki. Gdy takąż umowę zawarła Łotwa, Estonia trzęsła się z oburzenia. Znamieną była niedawno mowa jednego z posłów w sejmie estońskim, który domagał się zaprzestania prześladowań komunistów. Od czasu zamachu na gen. Unta wyroki śmierci na komunistów są na porządku dziennym.

Niemcy otrzymały w Estonii autonomię kulturalną.

Tymczasem jednak Estonia ma stale jeszcze do rozwiązania wiele problemów wewnętrznych. Od tego jak i kiedy problemy te zostaną rozwiązane, zależeć będzie ustalenie i kierunek estońskiej polityki zagranicznej.

Subsydium dla teatru polskiego

Atak na min. Oświaty, Grimme

Berlin, 10 czerwca (tel). Kilka niemieckich pism nacjonalistycznych zaatakowało ministra Oświaty, Grime, za to, że bawiąc na Górnym Śląsku miał jakoby wyasygnować 5.000 marek na pokrycie deficytu teatru polskiego.

W odpowiedzi na to Berliner Tageblatt podaje, że stan faktyczny tej sprawy ma być następujący:

Prawie przed rokiem, a także przed opolskim skandalem teatralnym, oddano do dyspozycji teatru polskiego powyższą kwotę. Wyplata jej uległa zwłoce wskutek awantury w Opolu i po załatwieniu tej sprawy suma ta miała być mniejszości polskiej wyplacona. Wyasygnowanie więc tej kwoty nie ma nic wspólnego z pobytem min. Grimme na Górnym Śląsku.

K a r o l II

JOWY WŁADCA — NOWA FIGURA NA SZACHOWNICY DYPLOMATYCZNEJ.

Na 48 godzin przed przyjazdem do Warszawy włoskiego ministra spraw zagranicznych, p. Grandi, w przeddzień Zielonych Świątek nadbiegła wieść o przybyciu samolotem do Rumunii w dziedzicznego następcy tronu, ks. Karola.

Ten zamach stanu jest dla Polski ważny. Zasługuje on na uwagę tak ze stanowiska rumuńskiej polityki wewnętrznej, jak też polityki międzynarodowej.

W porządku wewnętrznym powiedzieć można, iż wyładował się w tem zdarzeniu długotrwały niepokój, jaki oddawna już panował w Rumunii. Zdaniem niektórych korespondentów, ów ferment był wyrazem zniecierpliwienia opinii publicznej z powodu bezpłodnych naogół rządów stronnictw parlamentarnych.

Nadzieję zwiększenia rzutkości i spotęgowania inicjatywy rządowej wiano przed paru laty z usunięciem przez radę regencyjną od władzy liberałów, którzy ją piastowali bardzo długo, mogli zatem zakrzepnąć niejako w rutynie. Ale nowy rząd chłopsko - radykalny tylko na pewien czas i w pewnym ograniczonym zakresie ożywił bieg spraw państwowych, poczem również zaczął tracić rozpęd twórczy. W tych warunkach poczęła się budzić w opinii rumuńskiej tęsknota za jakimś stanowczym zwrotem i za silną, przedsiębiorczą indywidualnością na czele państwa. Książę Karol znalazł grunt psychologiczny dobrze dla siebie przygotowany, a przeto i przyjęcie dobre. Wprawdzie władza monarcha jest w Rumunii konstytucyjnie ograniczona, mimo to nieraz już decydowała o losach kraju, rzucając na szalę swoje najwyższe i ostatnie słowo. W wypadku księcia Karola może tak być w mierze jeszcze większej niżli za jego ojca i dziada, bowiem niezwykle okoliczności, w jakich władzę obejmuje, jako też osobisty jego charakter, zapewniają mu z natury rzeczy rolę czynnika decydującego w państwie. Nie wstępując nawet w ślady swego jugosłowiańskiego szwagra i zachowując moc obowiązującą konstytucji krajowej, nowy władca bierze faktycznie w swoje ręce losy Rumunii.

Nowy król, Karol II, posiada za sobą przeszłość dość burzliwą, i dowiódł już że zdolny jest do śmiałości a nawet ryzykownej inicjatywy. Nietylko jednak te jego właściwości, jakoteż przychylny nastrój rumuńskiej opinii publicznej zapewniają mu przemożny wpływ na kierunek rumuńskiej polityki wewnętrznej i zewnętrznej. Zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że jakkolwiek odważny, jednak nie zdecydował się książę Karol na swój „lot po koronę” nie zapewniwszy sobie uprzednio potężnego poparcia z zewnątrz. Stało się to możliwym na tle obecnej koniunktury międzynarodowej. Cechuje ją, jak wiadomo, współzawodnictwo o teren dla ekspansji kapitału i o przewagę wpływu politycznego nad Dunajem. Dniestrem i Wisłą, pomiędzy dwiema grupami mocarstw.

Pierwszą reprezentuje Francja, operująca pod osłoną Paneuropę Brianda przy pewnym, ograniczonym, współdziałaniu Anglii.

Druga grupa właśnie miała zostać zapoczątkowaną w Warszawie, do której w tym celu przybył w odwiedziny p. min. Grandi. Składaćby się mogła z Ameryki oraz Włoch. Ameryka projektuje dla siebie ekspansję ka-

pitalistyczną w Polsce, Rumunii i niektórych innych krajach, leżących na wielkiej linii komunikacyjnej bałtycko - czarnomorskiej. W Rzymie powstała myśl nawiązania kontaktu z Ameryką i pozyskania jej kapitału również dla ekspansji bardziej zachodniej, na teren austriacko - węgierski.

W tej nowej harmonii politycznej Ameryka odwróciłaby od Włoch niebezpieczeństwo opanowania Austrii przez kapitał francuski, gdy Włochy służyłyby swą osłoną przeciwko naporowi na wschód Niemiec, wyzyskujących Paneuropę Brianda.

Miedzy temi dwoma prądami można było poszukiwać kompromisu na gruncie austro - jugosłowiańskim, o czem pisałem na tem miejscu w niedziele. Wypadki wszakże potoczyły się szybciej i odmiennie. Pojedynawczy zwrot p. min. Grandi pod adresem Francji, w jego ostatniej mowie w senacie rzymskim, nie dał Włochom żadnego zysku na czasie, wywołał tylko odpowiedź odraczającą. Tymczasem zaś, szybciej niżli p. min. Grandi do Warszawy, doleciał do Bukaresztu ks. Karol.

Wiele za tem przemawia, że nowy ten a potężny władca obejmując Rumunię niejako w posiadanie nie tylko we własnym imieniu, lecz również na rzecz aliantów zachodnich, Francji i w drugim rzędzie Anglii. Jestto zajęcie na szachownicy dyplomatycznej takiej pozycji, która równoważy stanowisko Ameryki w Warszawie i rozrywa teże Ameryki projekt bałtycko - czarnomorski. Rumuni ma to zapewne przynieść kredyty oraz osłonę przed przewagą Moskwy na morzu Czarnem, o co się oddawna troszczy Anglia, a czego nie może jej ofiarować Ameryka.

Jeśli dalsze wypadki w Rumunii tak się rozwiną, jak się na to obecnie zanosi, to wstąpienie na tron Karola II zmodyfikowałoby koniunkturę tem głębiej, że także w stosunku do ustroju węgierskiej polityki restauracji Habsburgów, popieranej przez Włochy, mogłoby się okazać nieobojętne.

Pozycja Francji i jej programu paneuropejskiego wzmocniłaby się znacznie.

St. Szczutowski.

W SPRAWIE ZAJŚCIA POD OPALENIEM

OBJEKTYWNY GŁOS NIEMIECKIEGO PISMA.

Berlin, 10 czerwca. „Frankfurter Zeitung” zajmuje stanowisko w sprawie wypadku pod Opaleniem. Wyraża się, że polsko - niemiecka komisja śledcza nie doszła do porozumienia, któreby ułatwiło załatwienie tej sprawy, dziennik ten przedstawia wspólne punkty, zawarte w protokołach obu stron.

Polska i niemiecka strona zgodne są w twierdzeniu, że powodem wypadku jest zachowanie się obywatela niemieckiego Fude. Fr. Ztg. pisze wyraźnie: Dla której strony chciał właściwie Fude szpiegować, dla polskiej, czy niemieckiej, on sam dokładnie nie wie.

Drugim punktem, na który obie strony zgadzają się, jest fakt, że polscy urzędnicy graniczni zostali zwabieni na stronę niemiecką, gdzie mieli otrzymać materiały dla nich pożądane. Strona polska twierdzi, że Hartmann i Stullich zwabia-

jąc polskich urzędników na terytorium Niemiec działali w porozumieniu, strona niemiecka, że porozumienia takiego nie było. Ustalenie tej sprawy ma decydujące znaczenie.

Dalej obie strony zgadzają się, że polscy urzędnicy przekroczyli granicę i weszli do strażnicy znajdującej się po stronie niemieckiej. To że znaleźli się oni na terytorium niemieckim wskutek zaproszenia ich przez niemieckich urzędników w celu ich porwania nie zmienia samego faktu (?).

Oczywiście, pisze Fr. Ztg. nie można nazwać idealnym postępowaniem tego rodzaju metod policji, które w razie zakończenia się danego wypadku zajściem, łatwo mogą wywołać komplikacje polityczne na zewnątrz. Cały wypadek zaszedł w napiętej atmosferze stosunków pogranicznych.

DUCH POCZDMANU

FOERSTER O ZAJŚCIU POD OPALENIEM.

Berlin, 10 czerwca (tel.). Die Zeit, cytując głosy prasy niemieckiej, stwierdza, że zajścia pod Opaleniem dowodzą bezsensowności obecnych granic.

A więc wszystkiemu winne są granice. Jeżeli w Berlinie zachodzą codziennie wypadki z powodu pijaństwa i brutalne zajścia, to nic; jeżeli jednak zajdzie jakiś wypadek na granicy, to już jest zupełnie co innego. Codzien-

nie czytamy w piśmiokach lokalnych z nad granicy, subwencjonowanych przez rząd, o szczuciu przeciwko Polakom. Stworzyło to taką atmosferę, że lada wypadek zamienia się w lont przy bezce prochu. Podstawą tego są hece i kłamstwo. Dziś doszliśmy do tego, że jest rzeczą łatwą dla obu stron zamówić wypadek graniczny i być spokojnym o jego dokładne wykonanie. W piersi niemieckiej żyją dwa duchy, duch Locarna i Poczdamu.

OCZYWIŚCIE, WINA POLSKI

Zakaz sprowadzania maszyn z Niemiec

Gdańsk, 10 czerwca (tel). Prasa gdańska narzeka, że chociaż maszyny sprowadzane do Gdańska z zagranicy mogą kosztować z 65 procentowej niżki celnej, jednakże ministerstwo skarbu odmawia zastosowania teże niżki. Prasa przyznaje, że chodzi tu o maszyny, sprowadzane z Niemiec. Twierdzi jednak, że import tych maszyn jest konieczny dla rozwoju przemysłu gdańskiego, a odmawianie niżki celnych, utrudnia zakładanie na terenie wolnego miasta Gdańska nowych wyrobów pracy, co odbija się szkodliwie na finansach i położeniu gospodarczym Gdańska, oczywiście z winy Polski. Pisma cytują rozmaite umowy polsko - gdańskie, według których jakoby przywóz maszyn niemieckich na teren Gdańska ma się odbywać bez ceł, co Polska ignoruje.

Słuszne zarządzenie

Przeciwko subsydom dla nauczycieli

Berlin, 10 czerwca (tel). Germania zamieszcza notatkę pod tytułem: „Nowe polskie szkolenie dla mniejszości”, w której donosi, że polskie władze szkolne na Śląsku wytoczyły dochodzenie dyscyplinarne dziesięciu nauczycielom Niemcom w Świętochłowicach za to, że pobierali oni zasiłki od organizacji, znajdujących się w Niemczech. Z tego też powodu zawieszono w Katowicach przewodniczącego organizacji nauczycieli niemieckich Urbanka. Pismo wyraża obawę, że traktowanie takich faktów jako przestępstwa, może pozbawić stanowisk poważnej części niemieckich nauczycieli na Śląsku. Byłoby to tem dla nich dotkliwsze, że nie znaleźliby oni nigdzie na Śląsku zajęcia.

Nie zżymajcie się

Wielu ludzi zżyma się na sam dźwięk słowa: oszczędność. Z czego mamy odkładać pieniądze, gdy nawet na codzienne potrzeby dochody nasze nie wystarczają. Pogląd ten jest jednak najzupełniej niesłuszny; właśnie ludzie niezamożni muszą oszczędzać. W życiu każdego zdarzają się chwile ciężkie, gdy koniecznym jest posiadanie choćby najdrobniejszych rezerw. Człowiek bogaty nie musi tak bezwzględnie oszczędzać, jak właśnie biedny, posiada on bowiem majątek i kredyt i kryzys swój opłaca tylko niewielką sumą pieniędzy, podczas, gdy biedak może liczyć tylko na swoje 10 palców i te kilkadziesiąt oszczędzonych złotych. Rozumiemy doskonale rogorczenie tych ludzi, którzy pedą smutne i ciężkie życie, lecz niestety nie im pomóc nie możemy, prócz wpojenia zasad oszczędności. Choroba w biednym domu to tragedia. Conprawda Kasa Chorych pomaga, nie każdy jest jednak ubezpieczony, istnieje bowiem cała kategoria ludzi niepodlegających przymusowemu ubezpieczeniu. Bezrobocie — tu nieszczęście też nie chce złożyć tyle bledaków, nie jest jednak ono w stanie pomóc w utrzymaniu, i znów pedza. i znów to upokorzenie, upodlenie.

Widzimy więc z tem wszystkiego, że najeńszczyźnia jest tylko na własne siły, o ile nie chce się wpaść w krągowa nędza. Wskazywanie rady tej nie jest naturalnie łatwe, ale też nie ma innego sposobu wyjścia.

Każda złotówka, ciężkimi choćby ofiarami okupiona, przyczyni się do uregulowania pewnych fundamentów Twego bytu.

Czasem ofiarami wznoszone są wielkie smutki, i tobie więc niewolno lekceważyć tych podstępnych przekleństw, lecz musisz zrozumieć ich zbiorową wartość.

Śnież więc jaknajbardziej do PKO i złóż tam kilka złotych. (Wystarczy i jeden), a potem nie zapomnij na każdej wypłacie tam, zamiast do knajpy, swój ciężko zapracowany grosz.

M. Cz.

Dopieroco

wyszła z druku piękna książka pod tytułem:

W RĘCE OJCA

opisująca w wzruszający sposób ostatnie chwile życia wielkich ludzi

Zamawiać

KSIEGARNIA PRZEGŁADU KATOLICKIEGO lub DOM PRASY KAT.

Warszawa, Krak. Przedmieście 71.

ŻADAC WSZĘDZIE!

KONSOLIDACJA

POŁONJI W STANACH ZJEDNOCZONYCH

Z dniem 1-go czerwca b. r. rozpoczęła działalność wśród wychodźstwa polskiego w Stanach Zjednoczonych bardzo pożyteczna placówka „Centrala Katolicka”, powołana do życia przez zjazd przedstawicieli szeregu polskich organizacji katolickich.

Celem „Centrali” jest zjednoczyć wszystkich zamieszkałych na terenie Stanów Zjednoczonych Polaków-katolików dla wspólnych celów katolicko-narodowych oraz pozyskać ich do czynnej pracy w ramach organizacji, wchodzących w skład „Centrali”.

Dażąc do tego celu, „Centrala” postawiła sobie za zadanie:

- 1) Bronić mowy polskiej i zasad katolickich za pomocą prasy, odczytów, obchodów, przedstawień i t. p.
- 2) Bronić praw, zasad i interesów organizacji, należących do „Centrali”.
- 3) Urządzać zjazdy i konferencje katolickie.
- 4) Rozwijać w swoich organizacjach i parafiach kluby sportowe oraz kółka literackie, muzyczne i studenckie.
- 5) Jednoczyć prasę narodowo-katolicką dla celów i zadań „Centrali”.
- 6) Zwalczać wszelkimi siłami sekciarstwo religijne.
- 7) Szerzyć czytelnictwo przez zakładanie bibliotek i dostarczanie odpowiednich książek i pism.
- 8) Odpierać ataki na duchowieństwo polsko-katolickie i iść na drogę współpracy z księżmi polskimi na Wychodźstwie.
- 9) Pomagać władzy kościelnej w zakładaniu szkół polsko-katolickich i nieść słabszym parafiom i szkołom polsko-katolickim wszelką możliwą pomoc.
- 10) Utrzymywać ścisłą łączność z pokrewnymi stowarzyszeniami w Polsce.

Powstanie „Centrali Katolickiej” jest niewątpliwie dodatnim objawem, świadczącym o konsolidowaniu się naszego wychodźstwa w Stanach Zjednoczonych.

Współdziałanie szeregu polaczkich w „Centrali” organizacji o pokrewnej ideologii, o ile tak szeroko nakreślone zadania nowej placówki będą sprężyste i rzeczywistnie — może wychodzić na pożytek.

ZAGROŻONE

parafie polskie w Detroit

Pisma polskie w Stanach Zjednoczonych donoszą, że był czterech parafii polskich we wchodniej części Detroit jest poważnie zagrożony. Miejsca Polaków w zamieszkałej oddawna przez wychodźców polskich dzielnicy zajmują murzyni.

Papież i awiajka

„Ad limina Apostolorum” na aeroplanach.

Pius XI-ty, przyjmując niedawno jednego z biskupów chińskich, wyraził życzenie, że pragnąłby go widzieć jaknajczęściej.

Na odpowiedź biskupa, że jest to trudne do wykonania z powodu długiej i niebezpiecznej podróży, Papież podtrzymał swoje zdanie, mówiąc, że dzisiaj, w dobie komunikacji samolotowej, żadna podróż nie może być zadługo. Odległości prawie że już nie istnieją na ziemi i z Chin w przeciągu najwyżej trzech dni można łatwo znaleźć się w Rzymie.

W ten sposób biskupi chińscy mogą często bardzo odwiedzać Rzym, co jest gorącym życzeniem Papieża.

Papież do dzisiaj wyraża swe ogromne zadowolenie, iż Prymas Polski, Kardynał Hlond, pierwszy użył do podróży kościelnych na dalekie odległości, samolotu, co już naśladowali inni dostojnicy Kościoła.

Wogóle Papież jest zdania, że w najbliższym czasie samolot odegra bardzo ważną rolę w Kościele, szczególnie w sprawach misyjnych.

„Wielkoduszność” sowiecka

Ś-ty Michał — komunista.

O. Barbato, misjonarz w prowincji Kiangsi w Chinach, opisuje w „Missions de Chine” conajmniej oryginalne zachowanie się bolszewików w stosunku... do Ś-go Michała.

Komuniści chińscy napadli na Wanku i na miejscową misję katolicką. Przebyli w niej przez trzy doby i zrujnowali doszczętnie.

Z zakrystii kościelnej zrobili sobie więzienie, a z kościoła sypialnię.

Ławki i ołtarze poszły na opał. Ten sam los miał spotkać wielki ołtarz i obraz Ś-go Michała Archanioła, w niem umieszczony.

W ostatnim momencie pewien oficer komunistyczny wydał rozkaz wstrzymania „egzekucji” Ś-go Michała, motywując to tem iż on jest „nasz”, bo jest bojownikiem, depce nieprzyjaciela i jest przepasany czerwoną wstęgą, która jest odznaką komunistyczną.

Ś-ty Michał ocalał, dzięki uznaniu go za... komunistę.

Pozostały za to na ścianach napisy tego rodzaju:

— „Ewangelia — trucizną dla Chińczyków”. „Religia Chrześcijańska — grobem Chińczyków”. „Szkoly chrześcijańskie — to drogi imperializmu”. „Religia chrześcijańska — policja tajna imperializmu”. „Chrześcijaństwo — niewolnikami misjonarzy” i t. p.

Nieuzasadnione potłoki

„Action Francaise”.

Wobec pogłosek, że Stolica Apostolska żałuje jakoby swych zarządzeń w stosunku do „Action Francaise” i chce je znieść albo przynajmniej zmienić, Mgr. Girbeau, biskup z Nimes, i Mgr. de Carsalade du Pont, biskup z Perpignan, wydali oświadczenie do swych księży i do wiernych.

Biskup Girbeau pisze m. in.: „Papież potępił naukę a nie partię polityczną i nazwał tę naukę herezją. Słowo to trwa w mocy. Kościół nigdy nie godzi się z błędem. Wydane przez Ojca św. sankcje pozostają takimi, jakimi były wczoraj. Jedna tylko zostaje droga lojalnego powrotu do przyjmowania sakramentów a jest nią podporządkowanie się”. — KAP.

Ukaranie bluźniercy

2 miesiące więzienia za zniewagę Kościoła.

Swojego czasu podaliśmy wiadomość o procesie, wytoczonym przed trybunałem berlińskim, na mocy art. 135 Konstytucji niemieckiej, przeciwko niejakiemu Kursowskiemu, o zniewagę Kościoła katolickiego.

Kursowski, zagorzały zwolennik sekty Józefa Weissenberga, ogłosił w maju r ub. w organie sekty „Weisse Bey” rewelacje ducha Bismarcka o przyszłości Włoch.

Przy sposobności w usta Bismarcka włożone były tego rodzaju słowa, jak, że „Papiestwo jest ucieleśnieniem idei szatana” i „opiera się na kłamstwie i oszustwie”; Papież — to „sługa i najwyższy wódz piekła”, „błądzący i pełen grzechu człowiek, który ośmiela się nazywać Ojcem Świętym”; odpusty — to „wielkie oszustwo Boga i ludzkości”.

Sąd apelacyjny, do którego z pierwszej instancji skierował sprawę oskarżony, uznał winę bluźnierstwa i zatwierdził poprzedni wyrok, skazując Kursowskiego na 2 miesiące więzienia, z zamianą na grzywnę 1 tysiąca marek.

Spowiednik Marii-Teresy

Ekshumacja po 150 latach.

W rocznicę 150-tą śmierci Marii - Teresy Wiedeń zorganizował uroczystości jubileuszowe na cześć swej b. cesarzowej.

Przy tej sposobności dokonano ekshumacji zwłok spowiednika Marii - Teresy, słynnego Jezuitę, O. Antoniego Knabee.

Śmierć jego była owiana niewytłumaczoną do dzisiaj tajemnicą. Bez żadnych uprzednich znaków choroby, znaleziono go rano martwym. Lecz ciało pozostało nadal giętkim i rumianem.

Obawiając się letargu, wstrzymano pogrzeb na cały tydzień, lecz nie zaszła żadna zmiana. Ciało umieszczono w szklanej trumnie pod obserwacją.

Gdy po wielu jeszcze dniach zmarły nie dał znaku życia, ani, przeciwnie, nie pojawiły się żadne oznaki rozkładu ciała, zdecydowano się na pochowanie zwłok w podziemiach am Hoff.

Ekshumacja po 150 latach wykazała, iż letargu nie było. Rozkład nastąpił później.

Zaprzeczenie

Papież przeciwko monopolowi szkół.

Dziennik „Sud” w Montpellier ogłosił artykuł, zatytułowany „Fiat lux”, w którym, jakoby Kardynał Sekretarz Stanu, Pacelli, uznał we Francji jeden typ szkoły, a tem samem wypowiedział się przeciw szkołom prywatnym i przeciw wolności w szkolnictwie.

Mając na uwadze Encyklikę Piusa XI o wychowaniu młodzieży, podobne twierdzenie wyda się każdemu absurdem.

To też „L'Osservatore Romano” w specjalnym artykule zaprzecza temu jaknajkategoryczniej i jeszcze raz wyklada na tę sprawę pogląd Stolicy Apostolskiej wskazując, jak wielkie grożą niebezpieczeństwa dla wychowania religijnego młodzieży, gdyby wprowadzony był przymus „jednolitej”, t. j. laicyzycznej szkoły i ograniczenie swobody szkolnictwa prywatnego.

RADJO

na usługach Kościoła

Odłożone do października otwarcie Radiostacji Watykańskiej, zresztą niezależne od najlepszej woli władz kościelnych, w niczem nie zmienia stały się ujęte w pewien, regulamin stałe zasady i przepisy używania radia w Kościele.

W związku z tem w przygotowaniu jest list okólny Papieża, w którym mają być ujęte w pewien, regulamin stałe zasady i przepisy używania radia w Kościele.

Odrodzenie Włoch

Współpraca duchowieństwa

Celem uniezależnienia gospodarczego Włoch od importu produktów rolnych, władze faszystowskie rozpoczęły w środkowych i dolnych Włoszech akcję, zmierzającą do udoskonalenia metod prac rolnych, by przez to wzmocnić własną produkcję.

O pomoc w tej akcji zwrócono się do duchowieństwa parafialnego, jako najściślej zjednoczonego z ludnością wiejską.

Prezes Związku Duchowieństwa włoskiego, Mons. Orlandi, na specjalnie organizowanych zebraniach wzywał duchowieństwo i omawiał z nim sposoby współpracy z rządem i nauczania ludności nowoczesnych metod rolniczych.

JÓZEF WATRA - PRZEWŁOCKI.

MEXICANA

(WSPÓLCZESNA POWIEŚĆ MEKSYKAŃSKA).

11)

— Drwiesz ze mnie, seniorito...
— Oh, Dio, nie! Jakżebyś śmiała?
— Taka ona już jest, generale, zauważyła miękkim głosem pani Miguel — zawsze wesół, swobodna, trochę przekorna i nigdy niewiadomo czy mówi serio, czy też żartuje...
— Pięknie mnie demaskujesz w obecności aż dwóch mężczyzn — śmiała się Juanita serdecznie, aż jej niesforny kosmyk kruczonych włosów zsunął się na czoło i przesłonił jedno oko.
Kapitan Falaro, kręcił się na swoim fotelu i rozszerzonemi oczyma pożerał młodą kobietę, mówiąc sobie w duszy, że takiej piękności jeszcze nie widział w życiu.
I istotnie, Juanita była niezwykle piękną kobietą i mało kobiet mogło się z nią mierzyć. Młoda, zgrabna, o twarzy regularnej, okraszanej trochę łobuzerskim uśmiechem, robiła wrażenie radosne i porywające. W jej dużych, czarnych oczach, nakrywanych długimi rzęsami, płonął jakiś dziwny, nieodgadniony żar wewnętrzny, który bystrzysznemu obserwatorowi mówił, iż młoda kobieta posiada swoje własne, głębokie życie wewnętrzne. I bywały chwile, że dziwne oczy śmiały się całym śmiechem duszy i bywały momenty, gdy spoglądały na świat poważnie i badawczo, jak oczy mądrego człowieka. Kryła się w nich cała rozległa skala uczuć wielkiej duszy kobiecej.

— Jakże piękną jesteś, seniorito... — rzekł prawie nabożnie młody kapitan, gdy przebrzmiał srebrzysty śmiech Juanity.

— Dziękuję ci, kapitanie, za komplement, ale przypominam układ zabraniający ci takich słów...

— Nie mogłem, seniorito, nie mogłem... Proszę mi wierzyć...

— I ja ci wierzę, amigo — zaśmiał się Escobar — a seniorita także...

— Niedobry jesteś, generale i jeżeli nie staniesz po mojej stronie, pójdę sobie — rzekła młoda kobieta.

— Na Boga niech pani tego nie czyni — zawołał z komicznym przestradchem w głosie Escobar i patrząc groźnie na kapitana dodał: — Rozkazuję ci być grzecznym, gdyż nie jesteś na linii bojowej i niczego tu nie zdobędziesz...

Kapitan zrozumiał to powiedzenie i uśmiechnawszy się lekko skłonił głowę przed generałem.

— Rozkaz jest rozkazem, generale... ale tak, jak tobie księżycowe noce odbierają sen, tak mnie przywodzą przed oczy różne wspomnienia. Nie dziwcie się państwo, że w tym radosnym kole dałem się porwać prądowi śmiechu i żartu. Nie często bywam wesóły....

Ostatnie słowa wypowiedział głosem smutnym. Juanita spojrzała pytająco na kapitana, ale ten milczał, zwrócony twarzą ku oknu, przez które zaglądała do pokoju pełnia księżycowa. Twarz oficera była teraz zmieniona, jak maska z głęboko wyciśniętym piętnem tragizmu. Zerwał się z fotelu i szybko podszedł do okna.

Młoda gospodyni domu zwróciła oczy na generała.

— Co mu się stało, generale?

Escobar trzepnął palcami, co było u niego oznaką zaniepokojenia.

— Przeżył ongiś straszny dramat, gdy pełnił służbę w stanie Cahuilla i w jasne, księżycowe noce nigdy

nie jest normalny: Widocznie księżyc ma jakiś prze-możny wpływ na niego i wiąże się z tą straszną historią, która na jego duszy wyryla niezatarte piętno.

— Cóż to było?

— Niech go pani zapyta, może opowie sam — odparł delikatnie Escobar.

Juanita podeszła do kapitana, który stał oparty o framugę okna, a kładąc mu przyjaźnie dłoń na ramieniu, zagadnęła troskliwie:

— Cóż ci się stało kapitanie? Byłeś taki wesół i nagle... Jeżeli cię dotknęłam, to przepraszam jaknajmocniej.

Oficer się ocknął z zadumy.

— To ja powinienem przeprosić, seniorito... O, nie nowego, stara historia i stara męka... ale już mi przeszło i może dziś nie wróci...

Głos kapitana był jakiś inny, jakby nabrzmiały smutkiem i męką. Ucałował rękę Juanity i usiadł w fotelu obok generała.

— Napij się wina ze mną, to ci ulży — rzekł troskliwie Escobar.

Falaro skinął głową na znak zgody, ale trwał w zadumie, z oczyma utkwionymi w próżnię. Obie kobiety spoglądały na siebie zdziwione i zakłopotane.

— Powiedz nam kapitanie co ci dolega — rzekła senora Miguel — to ci ulży. Czasami dobrze jest rzucić ciężar, który przygniata duszę, jeżeli się wie, że słuchają serca życzliwe i szczere.

Oficer sięgnął po kieliszek z winem i wypił jednym tchem, poczem zapalił papierosa i zaciągnął się kilkakrotnie dymem, ale milczał. Po chwili zaczął mówić wolno, jakimś chropowatym głosem.

C. d. n.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Wzrost oszczędności

WKŁADY OSZCZĘDNOŚCIOWE W P.K.O. W MAJU

Miesiąc sprawozdawczy znaczący się dalszym wzrostem zarówno kapitału oszczędnościowego, jak i liczby oszczędzających w P. K. O.

W ciągu miesiąca maja b. r. wkłady na książeczki oszczędnościowe P. K. O. wzrosły o dalszych 8.053.159.31 zł.

Przyrost ten jest przeszło trzykrotnie większy, niż w analogicznym m-cu r. 1929.

Ogólny stan kapitału oszczędnościowego P.K.O. wyniósł w dniu 31. 5. 30 r. zł. 187.799.861, zaś łącznie z wkładami, pochodzącymi z waloryzacji zł. 217.449.368.

Równolegle ze wzrostem kapitałów oszczędnościowych, wzrosła znacznie ilość oszczędzających w P.K.O.

W ciągu m-ca sprawozdawczego wydała P.K.O. 17.122 nowych książeczek oszczędnościowych, co przy uwzględnieniu książeczek zlikwidowanych (4.498

szt.) daje bezwzględny przyrost 12.624 szt. książeczek.

Ogólna ilość czynnych książeczek oszczędnościowych PKO wyniosła w dn. 31. 5. 30 469.549 szt., zaś łącznie z książeczkami pochodzącymi z waloryzacji, 511.794 sztuk.

O zryczałtowanie

Podatku przemysłowego

Izba przemysłowo-handlowa w Łodzi przesłała do Ministerstwa Skarbu szczegółowo umotywowany memoriał, w którym wypowiedziała się za wejściem w życie postanowień art. 76 ustawy o państwowym podatku przemysłowym w sprawie zryczałtowania podatku przemysłowego, pobieranego od obrotu drobnych przedsiębiorstw.

POTRZEBA 15 MILJONÓW ZŁ.

Kredyty na rozbudowę m. Gdyni

Komitet rozbudowy m. Gdyni w memoriale swym do Banku Gospodarstwa Krajowego podaje, jako minimum potrzebnych kredytów na r. 1930/31 — 15 milj. zł., z których 2 milj. zł. na dokończenie nie finansowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego domów, 3 milj. na dokończenie domów nie finansowanych przez B.G.K. oraz 10 milj. na wykonanie programu budowlanego gminy i spółdzielni mieszkaniowej budowy małych mieszkań.

Narazie Bank Gospodarstwa Krajowego przydzielił tylko półtora miliona zł. na drugą grupę, t. j. na budowę domów nie finansowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

OULGI PODATKOWE

dla fabryk zagranicznych w Polsce

W numerze 145 „Gazety Warszawskiej” w korespondencji z Krakowa zatytułowanej: „Niebezpieczny precedens”, korespondent wyraża obawę czy jest pożądane dla- wać ulgi podatkowe firmom obcym, chcącym zakładać fabryki w kraju.

W podanym przez „Gazetę Warszawską” „precedensie” niebezpieczeństwo tkwi raczej w niepożądanym obawie, że zagraniczna firma obawia się budować swą fabrykę w Polsce bez wyjątkowych ulg podatkowych. Reprezentant wspomnianej wyżej przez „Gazetę Warszawską” firmy nie dostrzega ulg, które odpowiednie ustawy przyznają powstającym i budującym się w Polsce instytucjom oraz przedsiębiorstwom, i dla znikomych praktycznie korzyści daje powód do stwarzania „niebezpiecznych precedensów”. Strach ma wprawdzie wielkie oczy, ale odpowiednie czynniki winny informować zagraniczne firmy i rozpraszając ich obawy, w których tkwi właściwe niebezpieczeństwo przytoczonego faktu.

Ogólne zebranie

W Stowarzyszeniu Przedstawicieli Handlowych

Dnia 30 maja odbyło się w Stowarzyszeniu Przedstawicieli Handlowych przy liczonym udziale członków doroczne zebranie sprawozdawcze i wyborcze.

Niebezpieczeństwo kryzysu

Po podwyższeniu cel na nierogaciznę w Czechosłowacji

Projekt ustawy o podwyższeniu cła na produkty zwierzęce w Czechosłowacji przyjęty już został w komisjach i w dniach najbliższych uchwalony zostanie niewątpliwie również przez plenium sejmiku praskiego. W ten sposób nowa ochrona krajowej produkcji zwierzęcej wejdzie w Czechosłowacji w życie prawdopodobnie już w czasie najbliższym.

Następstwa podwyżki cła odczuwają w pierwszym rzędzie na stępujące państwa: Polska, Jugosławia, Rumunia i Węgry, tj. główni dostawcy trzody chlewnej na rynki czechosłowackie. Ponieważ i Austria zamierza ograniczyć import nierogacizny, nie jest wykluczone, iż w najbliższym już czasie na rynkach trzody chlewnej zapanuje powszechny kryzys.

Zezwolenie na układy

pod nadzorem sądowym uzyskali.

Wisła fabr. wyrob. metal. Praga ul. Zamoyskiego 28 nadzorca adw. Czesław Matecki ul. Wspólna 38.

Łowicka fabr. maszyn — Boryszew zakł. ceram. i Łazisko fabr. glin. Anatol Wexstein ul. Elektryczna 20 nadzorca adw. Józef Korzowski złota 54.

A. Szyldiner fabr. wyr. dzianych ul. Rymarska 18 zgłoszenia do nadzorca adw. Wacława Bilińskiego ul. Sewerska 37.

W. Głowczewski litogr. artyst. ul. Chmielna 18.

Zebrań akcjonariuszy w czerwcu Dnia 15 Praca huta szklana w Wołominie o 13 w sprawie wyboru zarządu.

Jastków kąpiele Jastrzębie — Górcy o 18 lok. zarz. ul. Chmielna 32 podwyż. kapit. sprawozd. wybory likwid. ski.

Huta szklana Inowrocław o 17 w lok. ski sprawozd. statut.

Dn. 16 Jakób Wojdysławski tow. przem. w Łodzi o 17 lok. ski ul. Piotrkowska 212 kredyt hipot. sprzedaż nieruchomości. sprawozd. wybory statut.

Polropa naft. ska w Boryslawie o 17 lok. Tow. Kred. Ziemi. we Lwowie ul. Kopernika 4 sprawozd. wybory.

Upadłości

Warszawa.

Bielkort właśc. Marja Szulc ul. Nowy Świat 59 uznana upadł. kuratorem jest adw. Jerzy Koenigstein ul. Marszałkowska 137.

Child - Dawid Sosnowski właśc. firmy H. Sosnowski ul. Ostrowska 9. Kurat. jest adw. Gabryel Mirabel ul. Żabia 7.

L. Galkowski mag. konfekcji ul. Marszałkowska 138 syndyk adw. Stefan Hejdukowski ul. Nowowiejska 23 wywa na zebranie 18 i 26 b. m.

Słodowiecki młyn parowy w upadł. adw. Zygmunt Bloch ul. Wielka 5 wzywa na zebr. 12 b. m.

Sądowe odroczenie

wypłat przyznano firmom.

Formarina fabr. kosmetyków w Warszawie o 26. 8 r. b. Zgłosz. do adw. Romana Kuratowskiego ul. Trębacka 10.

Aron Borstenstein i Józef Rozenholc właśc. firmy Polkort ul. Senatorska 29 do 19. 8. r. b. nadz. adw. Henryk Kazimierz Rossman ul. Hoża 21.

Sz. Wald i S. Hager ul. Nalewki 19 wyroby dziane nadz. adw. Ignacy Krzymuski odroczenie do 26. 8. r. b.

Związek ubezpieczeniowy przemysłowców polskich do 30. 8. r. b. nadz. adw. Feliks Kronstein ul. Królewska 23.

Wszierz i wzdłuż

BYLI I PRZESZLI...

Pani Pędzikowa powiada, że byli, przeszli i minęli a teraz człowiek czuje się tak, jakby go wyjęli z pod elektrycznego magla.

Ale to nie, bo było wszystko wedle tradycji, ku czemu przedewszystkiem przyczyniło się słońce i P. M. S.

Z tem P. M. S. to od pewnego czasu w głowach mieszkańców Warszawy robił się mętlik, że ani rusz: jedzie furgon, naładowany po sam czub butelkami na 95 proc. i ozdobiony ślicznym napisem: P. M. S.

A nieświadomi patrzą, kręcą głowami i zaraz komentują:

— Cóż to Polska Macierz Szkolna wódką handluje?

Dopiero tłumacz takiemu ignorantowi, że to Polski Monopol Spiritusowy.

— Aha! — powiada i dziwi się dalej — no, no...

Zupełnie jak z temi Konami, co to jest ich w Warszawie 11 tys., a w Polsce tyle, że nawet i Urząd Statystyczny nie wie.

Otóż nastrój podnosiło słońce, które poprostu postanowiło zaimponować ziemi, wobec czego grzało, świeciło i błyszczało jakby kruszynę zwarjowało.

Ludzie wpadli w lekką szalę, co szczególnie ujawniało się na kolej

kach, statkach i Bielanach. Już o dziesiątej rano P. M. S. był nieomal w każdym ręku, temperatura wzrastała, aż wreszcie w godzinach popołudniowych osiągnęła punkt kulminacyjny. Rzewność spływała do serc ludzkich jak musujące piwo z kufli.

— Panie starszy, żeby nam się tego, lepiej niby, rozumiesz pan...

— Właśnie, właśnie panie Oleś, to chciałem powiedzieć...

— Bo, jak Boga kocham, ja za wsze pana tego... Rozumiesz pan?

Trzy kolejki z sokiem malinowym, serja rzewności i kilka pocałunków.

Sztuki pigmne także zajęły odpowiednie miejsce, szczególnie harmonja i mandolina. Pięć piękna wpadała przytem w sentyment:

— Panie Franuś, bądź pan grzeczny...

A pan Franuś trochę w dekolcie brzęka na mandolinie, mrużąc oczy (taki kokich, chociaż pracuje u rzeźnika) i ciągnie:

— Całuję twoją dłoń, madame...

I całuje — nitylko dłoń...

Wogóle było dobrze: tatarak pachniał jak subjekt ze składu aptecznego, w komisarjatach było we soło i tłoczno, jakby nagle wszyscy pokochali policję, a i Pogotowie też na brak pamięci uskarżać się nie mogło...

Podobno, że nawet włoski min. Grandi powiedział, że Warszawa to jest bardzo wesołe i sympatyczne miasto...

Tylko — że byli i przeszli. Otóż to właśnie.

I. Raca.

GIEŁDA

WALUTY

Dolary Stanów Zjedn. 8.88 1/2 (sprzedaż 8.90 1/2, kupno 8.86 1/2).

DEWIZY

Londyn 43.34 (sprzedaż 43.45, kupno 43.23); Nowy Jork 8.908 (sprzedaż 8.928, kupno 8.888); Paryż 34.99 (sprzedaż 35.08, kupno 34.90); Praga 26.45 (sprzedaż 26.51, kupno 26.39); Szwajcaria 172.72 (sprzedaż 173.18, kupno 172.32).

Ogólny popyt mały. Słabsza dewiza na Nowy Jork, mocniejsze dewizy europejskie. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych — 8.8885. Rubel złoty 4.62. W obrotach prywatnych rubel srebrny 1.75, 100 kopiejek bilonu srebrnego — 0.80. Gram czystego złota — 5.9244.

PAPIERY PROCENTOWE.

7 proc. poz. stabilizacyjna 86.00 (w proc.); 5 proc. państw. poz. premijowa dolarowa 65.00; 5 proc. konwersyjna 55.00; 6 proc. poz. dolarowa 65.00 (w proc.).

AKCJE.

Bank Polski 170.00; Bank Zachodni 73.00; Bank Zw. sp. zarobk. 72.50; Lillip 27.75; Modrzejów 10.50; Ostrowieckie 57.50 — 58.00; Rudzki 18.00; Starachowice 19.25.

Walne zebranie

Izby Rzemieślniczej.

W czwartek, o g. 8 wiecz. odbędzie się zwyczajne zebranie Izby Rzemieślniczej w Warszawie z następującym porządkiem: 1. Zagajenie Zebrania przez Prezydenta Izby. 2. Odczytanie protokołu z Zebrania Izby w dn. 8 marca 1930 r. 3. Komunikat z prac Izby. 4. Sprawa zaliczenia do rzemiosła zawodów: a) modniarstwa, b) bielizniarstwa, c) hafciarstwa, d) drukarstwa, e) dzianstwa (trykotarstwa), f) koronkarstwa, g) mydlarstwa. 5. Sprawa regulowania czasu nauki w zawodach: a) krawieckim, b) szewskim, c) stolarskim, d) ślusarskim, e) fryzjerskim, f) piekarskim. 6. Sprawa utworzenia przy Izbie Wydziału Cieladniczego.

ZE SWIATA

Rywalizacja 4.000.000 złotych za motorówkę.

Znana angielska nagroda za rekord szybkości motorówek „British International Trophy” zdobyta została ostatnio przez Amerykanów i powędrowała do Stanów Zjednoczonych. Urażona duma Anglików pragnie za wszelką cenę powrotu nagrody do Anglii.

To też do tegorocznych zawodów o tę nagrodę przygotowują się Anglicy z olbrzymim nakładem środków. Ostatnio spuszczone na wodę specjalnie dla tych zawodów zbudowaną motorówkę, na której słynny rekordzista, major Segrave, stanie w sierpniu do zawodów. Na budowę tej motorówki znana protektorka sportu, milionerka lady Casters, wydała 100.000. funt. sterling. czyli około 4.000.000 złotych.

WZOROWE MAŁŻEŃSTWO

43-letnia matka 27 dzieci.

Jak donoszą pisma hiszpańskie, w małej mieścinie tamtejszej, Lecas, mieszka zamożny kupiec, niejaki Gomez Rosilio, mogący uchodzić za ojca najliczniejszego na świecie potomstwa.

Żona jego, czterdziestotrzyletnia Marja, powiła mu dotychczas 27 dzieci, które wszystkie cieszą się doskonałym zdrowiem. Rekordowe to małżeństwo miało dotychczas dwa razy trojaczki i cztery razy bliźnięta. Jedynym zmarłym małżonkiem ma być fakt, że wśród liczego potomstwa posiadają „tylko” 11 synów a aż 16 córek, przyczem ostatnie 10-rdżiki były wszystkie płci żeńskiej.

Przy tej sposobności znane pismo hiszpańskie „A. B. C.” podaje wiadomość, że w roku 1853 żyło podobno w Rosji małżeństwo, posiadające czeladkę, złożoną z 72 dzieci, przyczem sędziwy ojciec był dwukrotnie żonaty i z pierwszego małżeństwa miał 57 dzieci, z drugiego zaś — 15 dzieci.

Nowoczesna Wytwórnia stempli i klisz

kauczukowych

Z. GAŚSIOROWSKI
Warszawa, Żytnia Nr. 27.**FUTRA**Raty najdogodniejsze i najtaniej.
Przerabianie i reparacja futer, fasony modne, robota solidna.**KACPRZYK**

Nowogrodzka Nr. 27, tel. 249-08.

ORGANISTA kawaler, znający dobrze swój fach poszukuje posady. Oferty do Administracji „Polski” Krak. Przedmieście 71, dla „Organisty”.

**MEBLE**Solidne najtaniej. Wybór wielki: Sypialnie, jadalnie, gabinety. Krezłensy, stoły, krzesła. Otomany, tapczany, kozetki. Brystolki, okazyjne salony i komplety klubowe. Gotówka, ratam.
Dogodne warunki.**„FLORYDA”**

Chmielna Nr. 41, róg Marszałkowskiej

Komu sprawia przykrość przyjmowanie proszka od
BÓLU GŁOWY

dla dorosłych

z. t. „KOGUTEK”„MIGRENO-NERVOSIN”
może takowe przyjmować
W TABLETKACH

które również

szybko usuwają uporczywe bóle głowy

(zamiast 1 proszka używa się 2 tabletki).

ŻAŁAĆ W APTEKACH

z marką „KOGUTEK”

A. GASECKI i S-wnie

Fabr. Chem. Farm. w Warszawie.

WYŻSZE KURSA ZIEMIAŃSKIE
we Lwowie (ul. Stalmacha 1)

kształcą młodzież obojga płci w ciągu dwuletnich studiów teoretycznych, połączonych z praktyką gospodarczą, na samodzielnym kierownictwie gospodarstw, przyjmują zgłoszenia na nowy rok szkolny 1930/31 do 15 września 1930.

Do przyjęcia na I rok studiów w charakterze słuchacza zwyczajnego wymagane są:

- 1) świadectwo dojrzałości jednego ze średnich zakładów naukowych, ogólnokształcących,
- 2) metryka chrztu,
- 3) ewentualne poświadczenie odbycia praktyki rolniczej,

Wszelkich szczegółów w sprawie organizacji i t. p. udziela Dyrekcja. Poza tym podane są one w sprawozdaniu i regulaminie, który także otrzymać można za opłatą 2 zł.

III GIMNAZJUM MĘSKIE

Związku Zawodowego Naucz. Pol. Szk. Śr.

z prawami szkół państwowych.

Warszawa Nowolipki 29, tel. 169-69.

Egzaminy do wszystkich klas prócz VII i VIII przed wakacjami rozpoczynają się 25-go czerwca, po wakacjach — 30-go sierpnia.

Kancelaria czynna codziennie od godz. 9-ej do 1-ej.

Abiturjenci siedmiooddziałowej szkoły powszechnej przyjmowani są bez egzaminów do klasy IV, z niepełnym świadectwem szkoły powszechnej — do odpowiedniej klasy gimnazjum.

Przy gimnazjum bursa.

J. W. Kasprzycki

Warszawa, Nowy-Swiat 45

POLECA:

Aparaty fotograficzne, wszelkie przybory, klisze, błony, papiery, chemikalia. Wysyłka za pobraniem pocztowym.

SZEWCO RTOPEDYSTA
A. BIERNACKI

Warszawa.

ul. Elektoralna 19 m. 17

wykonuje wszelkie roboty

wchodzące w zakres obuwia ortopedycznego

według ostatnich wymagań ortopedji

PIECE SZRAJBERAmieszkanowa
i kuchenna

Mocna i trwała, konstrukcja stała hermetyczność, a skutkiem tego 50% oszczędności opału w porównaniu do wszystkich pieców kafilowych, Zbędność corocznych remontów, estetyka, gwarancja, taniość. Przeszło 10.000 sztuk w użyciu. Polecane i wypróbowane przez wszystkie ministerstwa i urzędy.

Wynalazek i wyrób całkowicie polskie

KAROL SZRAJBER

w Warszawie, ul. Grójecka 33, telefon Nr. 320-33.

Zakład ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

WARSZAWA, ul. Leszczyńska 7a (Powiśle)

prowadzony przez długoletniego kierownika
SZKOŁY RZEMIOSŁ XX SĄLBZJANÓWwykonuje: **ERAMY I OGRZDZENIA** kościelne i cmentarne
balkony, balustrady, żaluzje i okucia do okien i drzwi, tudzież wszelkie reparacje**GDZIE MOŻNA NAJTANIEJ KUPIĆ?****ANTYKI**Wielka okazja kupna i sprzedaży. Antyków, dzieł sztuki, mebli i obrazów
N. WENTKOWSKI
Jasna Nr. 12 tel. 170-99.**FARBY, LAKIERY**Farby lakiery i chemikalia
ZDZISŁAW RUDNICKI
Warszawa, ulica Podwale Nr. 15,
telef. 335-22 i 191-80.**FUTRA****FUTRA**

Wielki wybór najnowszych modeli paryskich. Ceny przystępne. Warunki dogodne

M. PLESZOWSKI

Chmielna Nr. 35 tel. 65-51.

KRAWIECKIE ZAKŁADY

Na raty i za gotówkę! Wykwintne ubiory męskie poleca firma:

CZYŻEWSKI

Złota Nr. 15.

Zakład Krawiecki

JAN ŚNIEGULA

ul. Nowogrodzka Nr. 25. Poleca wykwalifikowaną robotę swoich i z powierzonych materiałów. Solidnym udziela kredytu.

Krawiec Męski

C. BORKOWSKI

w Warszawie, Marszałkowska 39-a tel. 235-96. Przyjmuje obstaunki z własnych i powierzonych materiałów. po cenach przystępnych. Solidnym udziela kredytu.

Krawiec Męski

WŁ. GODLEWSKI

Warszawa Nowogrodzka Nr. 11 m. 13 tel. 406-61. Przyjmuje wszelkie obstaunki z własnych i powierzonych materiałów. Ceny przystępne.

KAPELUSZE

Na sezon letni, najnowsze fasony i kolory kapeluszy męskich, oraz czapek sportowych. Poleca

POCHMARA

Zgoda Nr. 3, tel. 79-24.



Kapelusze i czapki męskie

KAROL STEGNER

Trębacka Nr. 11.

MEBLE

Fabryczne Składy Mebli

M. KLASURA

Warszawa, Żórawia Nr. 2 i Chmielna 6. Poleca meble gwarantowanej drobioci: stołowe, gabinety salony oraz pojedyncze sztuki szafy, kredensy, biblioteki, biurka stoły, oraz wyroby tapicerskie i t. p. Ceny niskie. Sprzedaj także na raty.

MEBLE

Gotowe oraz na zamówienia stołowe, sypialne gabinetowe, solidnym na raty, wytwórni własnej, poleca

F. URBANOWSKI

Wilcza Nr. 20 róg Kruczej.

MEBLE

Luksusowe, jadalnie, sypialnie, salony mahoniowe, złożone, klubowe garnitury skórzane, nowe i okazyjne. Udzielam kredytu! Krucza Nr. 34.

STEFANŃSKI**OKRYCIA****DAMSKIE I MĘSKIE**

Na raty i za gotówkę. Wykwintne okrycia damskie, męskie, uczniowskie, dziecięce oraz konfekcję damską oddaje na dogodnych warunkach. Solidna robota. Ceny konkurencyjne.

L. SZABŁOWSKI

Trzaska Nr. 6.

POŃCZOCHY,**TRYKOTAŻE**

Jedyny Chrześcijański dom pończoszniczy

JULIAN CYBULSKI

Warszawa, Nowy Świat Nr. 36, tel. 148-15. Poleca pończochy, skarpetki i reformy w wielkim wyborze.

PRZYBORY**ORTOPEDYCZNE****PASY**

lecznicze i

uszczuplające

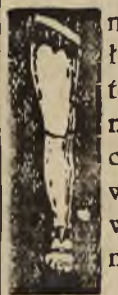
GUMOWE

pończochy

na żyłaki

ZAKŁAD ORTOP. W. Lachowicza

Warszawa, Marszałkowska 123, pierwsza piętro.

CENY PRZYSTĘPNE!**Protezy z duraluminium**

niezwykle lekkie i trwałe, (ostatnia zdobycz techniki), aparaty lecznicze - ortopedyczne i chirurgiczne (wyciągowe), pasy przepuklinowe i brzuszne, wkładki na płaską stopę i obuwiu lecznicze.

Poleca Wytw. Przyrz. Ortop.

ANT. KUGLERA

MARSZAŁKOWSKA 42 i piętro.

telefon 146-52.

Medale złote: Petersburg 1916.

Warszawa 1927.

Firma chrześcijańska.

SIKOŁY KROJU

Szkoła kroju przyjmuje zapisy, codziennie przyjeżdżnym locum na miejscu

CZESŁAW KUROWSKI

Magazyn ubiorów męskich Warszawa Wspólna Nr. 37, tel. 101.71.

WYTYNAGKI

Na raty. Po 5 zł tygodniowo! Wytynaczkami amerykańskimi, platery Norblina i Frageta, lodownice pokojowe, maszyny do robienia lodów, serwisy stołowe, szkło i porcelana, naczynia aluminiowe.

„WYGODA”

Marszałkowska 38 m. 20. II brama.

RÓŻNEPióra wieczne reparuje specjalny zakład po cenach przystępnych
S. KULIŃSKI i S. ZAJĄC
Nowy Świat Nr. 35, w podwórzu
Tel. 149-29.Fabryka luster i szlifiernia szkła
B-CIA BABICZ

Warszawa, Solec Nr. 77, tel. 150-02.

Lustra meblowe i galanterijne szkła techniczne oraz wszelkie roboty w zakresie szklarstwa wchodzące.

**PATEFONY**prawdziwe poleca Główny Skład
ADAM KLIMKIEWICZ
Marszałkowska Nr. 154. Warunki dogodne, cenniki bezpłatnie.Zakład **KAMIENIARSKI**
Wykonuje roboty marmurowe, granitowe z piaskowca i reparacje takowych. Ceny konkurencyjne. Nowy Świat Nr. 38, tel. 14-592.

Samolotem podróżujecie nad chmurami i parami w słońcu i w czystym powietrzu.

KRAKÓW KOCHANOWSKIEMU

UROCZYSTOŚCI KU CZCI JANA Z CZARNOLASU

Kraków, 9 czerwca.

W niedzielę o godz. 10 rano w sali teatru miejskiego odbyło się uroczyste otwarcie zjazdu naukowego imienia Jana Kochanowskiego. W zjeździe obok całego szeregu uczonych polskich i zagranicznych wzięli udział reprezentanci władz rządowych i samorządowych, oraz p. minister Czerwinski i dyr. Michalski.

Zjazd zabrał prezes Akademii Umiejętności, dr. Kostanecki, po czym wybrano prezydium zjazdu z rektorem profesorem dr. Dembińskim na czele.

Następnie p. minister Czerwinski wygłosił dłuższe przemówienie, w którym podniósł dwa cele zjazdu naukowego: zajęcie się historią „złotego wieku” Polski, mocarstwowej oraz oddanie hołdu zasługom Jana Kochanowskiego.

Z kolei witali zjazd przedstawiciele zagranicy. Zabierali głos po kolei prof. dr. Masson, prof. Uniwersytetu w Turynie dr. Povolini, prof. Uniwersytetu w Pradze dr. Horak, prof. Uniwersytetu w Münster dr. Karol Meyer, imieniem Węgierskiej Akademii Umiejętności prof. Diweky, profesor Uniwersytetu w Bukareszcie dr. Panaistescu oraz inni. W imieniu Związku Narodowego Polskiego w Ameryce przemówił Wacław Sieroszewski, w imieniu ukraińskich naukowych dyr. muzeum Narodowego Święcicki. Zaznaczyć należy, że większa część przemówień wygłoszona była w języku polskim.

Po przemówieniach odczytano liczne telegramy powitalne m. in. od serbskiej Akademii Umiejętności, od Uniwersytetów w Białogrodzie, Zagrzebiu, Dorpacie, Florencji, Oslo, Sztokholmie i od wielu uczonych polskich i zagranicznych.

Następnie przemówił prof. Ludwik Cwikliński, składając zjazdowi życzenia owocnej pracy w imieniu uczestników zjazdu Kochanowskiego z roku 1884-go.

Po uroczystym otwarciu zjazdu profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Ignacy Chrzanowski wygłosił odczyt p. t. „Na szczytach kultury staro polskiej”.

O godz. 12 m. 12 w salach gołych Łokietka, Kazimierza Wielkiego i Jagielly na Zamku Królewskim odbyło się otwarcie wystawy zabytków sztuki i kultury z epoki polskiego renesansu oraz otwarcie wystawy druków 16 wieku i pamiątek po Janie Kochanowskim.

Wystawa obejmuje wiele pierwszorzędnych dzieł sztuki z 16 wieku, pamiątki historyczne, z

których liczne okazy złotnictwa i broni odzyskane ostatnio z Rosji. Wśród nich zwraca uwagę wielka państwowa chorągiew polska z czasów Zygmunta Augusta, w osobnej zaś sali pomieszczono ogromny namiot turecki zdobyty pod Wiedniem.

PIERWSZY

„Tydzień Emigranta Polaka”.

W poniedziałek rozpoczęły się wielkie uroczystości emigracyjne w całej Polsce z okazji pierwszego „Tygodnia Emigranta Polaka”. Do obchodów emigracyjnych szczególnie uroczyste przystąpią miasta Warszawa i Lwów.

W Warszawie stanie wielki „Dom Wychodźstwa Polskiego”, Lwów zaś „budował centralny „DOM EMIGRACYJNY” na Małopolskę Wschodnią, który został poświęcony w dniu, rozpoczynającym uroczystości emigracyjne, tj. w pierwszym dniu „Tygodnia” w poniedziałek dnia 9 b.m.

Uroczystości emigracyjne w stolicy poprzedził capstrzyk orkiestr P. W. na ulicach miasta w wigilię rozpoczynającego się „Tygodnia” dn. 8-go b. m. w niedzielę o godz. 6-ej wieczorem.

Dnia 9. b. m., w poniedziałek, o godzinie 9 min. 30 rano w Katedrze św. Jana odbyło się uroczyste nabożeństwo, celebrowane przez Ks. Kardynała Kakowskiego. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. Wyrębowski. Na nabożeństwie tem byli obecni przedstawiciele Rządu, ciała ustawodawczych, instytucji społecznych samorządowych i t. p.

O godzinie 10 m. 15 nastąpiła zbiórka Oddziałów Wojskowych P. Wojsk. Kompanji Federacji na ul. Kanonja, poczem bezpośrednio po nabożeństwie wyruszy pochód na Pl. Marsz. Piłsudskiego. Pochód zatrzymał się u grobu Nieznanego Różniarza, gdzie złożyło wieniec z napisem: „Niezanemu Różniarzowi Emigrantom — Komitet Emigracji Polaka”.

O godz. 12-ej w południe w recepcyjnej sali Rady Miejskiej na Ratuszu odbyła się uroczysta akademja. Przemówienie programowe w imieniu Rządu wygłosił p. minister Pracy i Opieki Społecznej płk. Prystor. W imieniu Polonii Amerykańskiej przemawiał red. Łukaszewicz z ramienia inicjatorów i organizatorów „Tygodnia”, dyrektor Państwowego Urzędu Emigracyjnego p. Bol. Nakonieczkoff. W drugiej części akademji — części koncertowej, zaoferowali swój udział artyści teatrów.

WOJ. KRAKOWSKIE

KRAKÓW

Ze zjazdu Polonistów. — W drugim dniu ogólnie - polskiego Zjazdu Polonistów odbyło się rano drugie plenarne posiedzenie z referatem instruktora Min. W. R. i O. P. dr. Szyszkowskiego p. t. „Najpilniejsze postulaty nauki języka polskiego w szkołach średnich”, poczem odbyły się obrady w sekcjach.

Popołudniu na trzecim plenarnym posiedzeniu po referacie p. Balickiego p. t. „Stanowisko polonisty w szkole” nastąpiło zamknięcie Zjazdu.

O godz. 20 w sali Starego Teatru odbył się uroczysty wieczór ku czci Jana Kochanowskiego, jako wyraz hołdu krakowskiej młodzieży szkolnej.

WOJ. WARSZAWSKIE

WYMYŚLIN.

Rocznica strajku szkolnego. — Z okazji 25-lecia strajku szkolnego dn. 29 czerwca 1930 r. (w niedzielę) odbędzie się w Wymyślinie jednodniowy ogólny zjazd koleżeński wszystkich uczestników strajku szkolnego w seminarjum nauczycielskiem, z I, II i III kursu.

Program zjazdu obejmuje: O godz. 9 rano Msza św. w Skępskim kościele, o godz. 11 rano zebranie koleżeńskie w gmachu seminarjum w Wymyślinie, wspólny obiad koleżeński.

Zgłoszenia przybycia na zjazd należy kierować pod adresem Kolegi Wincentego Winnickiego, kierownika szkoły powszechnej w m. Lipnie poczta Lipno (woj. Warszawskie).

WOJ. LUBELSKIE

BIAŁA PODLASKA.

Wolał śmierć niż Moskwę. — Dnia 8 b. m. o godz. 22.16 z pociągu pośpiesznego Warszawa - Moskwa na stacji kolejowej Biała Podlaska wyskoczył w chwili ruszania pociągu jakiś osobnik, chcąc się rzucić pod pociąg w celach samobójczych.

Przytrzymany przez konduktora zaczął się szamotać i krzyczeć, mówiąc, że jest śledzony przez agentów G. P. U., którzy odwożą go do Moskwy, aby go tam zastrzelić. W najwyższym podnieceniu osobnik ten wyciągnął kolt i pokaleczył sobie nim brzuch i piersi.

Po wylegitymowaniu okazało się, że jest to niejaki Michał Naumow, urzędnik oddziału paryskiego „Wniesz-torgpredu”. Według zeznań Naumowa, otrzymał on nagłe polecenie powrotu do Moskwy. Kiedy w oznaczonym terminie nie stawiał się do Moskwy, przybyło z Moskwy 2-ch agentów G. P. U., którzy mieli go odstawić do Rosji. Naumow zostawił w Paryżu żonę i dzieci.

Przypuszczając, że Biała Podlaska jest stacją graniczną, postanowił za wszelką cenę nie jechać do Moskwy. Wyskoczył więc z przedziału, w którym siedzieli obaj agenci, chcąc po pełni samobójstwo. Zawezwany lekarz opatrzył lekko rannego Naumowa, umieszczając go chwilowo w szpitalu. Naumow złożył na ręce starosty prośbę o pozostawienie go w Polsce, względnie odesłanie go do Francji.

GOŁĄB.

Zgon weterana z 1863 r. — Zmarł tu przed kilku dniami ś. p. Antoni Furmanik, starzec 88-letni. Zmarły brał udział w powstaniu 1863 r. pod dowództwem Lewandowskiego, naczelnika oddziałów w Lubelskiem i na Podlasiu. W ataku na oddziały rosyjskie w Łaskarzewie został ranny. Zmarły odznaczał się w ciągu całego życia niezrównaną pracowitością, był długoletnim przełożonym warsztatów w majątku hr. Zamoyskiego w Podzamczu i wysoce uzdolnionym iachowcem w kilku działach rzemiosła, które umiał wnieść do poziomu sztuki. Jaśniał głęboką i uświadomioną religijnością.

Liczna rzesza i grono kapłanów pod przewodnictwem proboszcza wojakowskiego z twierdzy Dębina odprowadziła do przydrożnej figury zwłoki, które przewieziono na cmentarz w rodzinnym miasteczku Maciejowice.

Cześć pamięci dzielnego syna Kościoła i Ojczyzny.

WOJ. KIELECKIE.

BĘDZIN.

Uczczenie Włocha - bohatera. — W drugim dniu Zielonych Świąt, w godzinach popołudniowych, przybyła do Olkusza na grób płk. Nullo, poległego bohaterską śmiercią w bojach za wolność Polski w r. 1863 pod Krzykawą — delegacja kolonji włoskiej w liczbie około 40 osób, z konsulem włoskim w Katowicach Luppiem na czele. Delegacja złożyła wieniec na grobie. Delegacji towarzyszyli przedstawiciele władz.

Po złożeniu wienca odbyło się przyjęcie na cześć gości, urządzone przez magistrat m. Olkusza. Podczas deseru konsul włoski wznosił toast za pomyślność Rzeczypospolitej.

Wysłano depesze do min. Zaleskiego i min. Grandiego, bawiącego w Polsce.

WOJ. WILEŃSKIE

WILNO.

Wiec protestacyjny. — Podczas Zielonych Świąt odbył się w Wilnie przy udziale kilku tys. uczestników wielki wiec mieszkańców m. Wilna bez różnicy przekonań politycznych pod

przewodnictwem profesora uniwersytetu Ehrenkreutz.

Po szeregu przemówień uchwalono jednomyślnie rezolucję, protestującą wobec całego cywilizowanego świata przeciwko pogromom ludności polskiej na Litwie, organizowanym przez nacjonalistów litewskich przy poparciu litewskiego rządu. Wiec postanowił za pośrednictwem Rządu Polskiego odwołać się do Ligi Narodów.

WOJ. LWOWSKIE

LWÓW.

Uroczystość kadetów. — W dniu 8 b. m. odbyła się we Lwowie uroczystość 1-go święta korpusu kadetów. Rozpoczęła się ona od złożenia wieńca u stóp pomnika ku czci poległych kadetów w parku korpusu kadecckiego. Mszę św. odprawił kapelan korpusu ks. proboszcz ppł. Pilin, wygłaszając krótkie żołnierskie przemówienie do absolwentów którzy następnie złożyli przysięgę na wierność ojczyźnie jako podchorążowie.

Następnie adjutant korpusu, por. Kumor, odczytał rozkaz, zawierający zatwierdzenie święta korpusu kadetów nr. 1 i zatwierdzenie nominacji do stopnia kaprali i starszych szeregowych podchorążych. Potem odbyła się defilada bataljonu szkolnego przed wojewodą Gołuchowskim i zastępcą dowódcy O. K. VI ppłk. dypl. Czerwńskim.

O godz. 14-ej odbyło się zebranie Rada rodzicielska, następnie zawody lekkoatletyczne oraz rozdanie pamiątkowych nagród.

Rada miejska. Onegdaj wieczorem odbyło się pierwsze posiedzenie nowomianowanej Rady Miejskiej m. Lwowa.

Z kolei przystąpiono do wyboru prezydenta miasta. Na 127 głosujących 84 głosami wybrany został prezydentem miasta inż. Jan Haluch Brzozowski (Klub Gosodarczy — porządowy).

Wybór czterech wice-prezydentów udroczono do następnego posiedzenia.

Jaka będzie pogoda?

Spostrzeżenia państwowego Instytutu meteorologicznego w Warszawie z dn. 10 b. m.

Dziś o godz. 10 temperatura +20.6° Cels., wilgotność 43 proc., stan nieba: pogodnie.

Rozkład ciśnienia w Europie: Obszar wysokiego ciśnienia ciągnie się od Rosji północno - wschodniej przez Ukrainę, Polskę, Niemcy i Francję do Hiszpanji. Głęboka depresja leży nad morzami: Grenlandzkim,

Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce: Jeszcze pogodnie, tylko na Pomorzu wzrost zachmurzenia za skłonnością do burz; ciepłej. Wiatry z południowego wschodu i południa.

Z Teatru Letniego

„WYSOKA STAWKA” krótkowidła w 3-ach aktach W. Rapackiego (syna). Reżyserja E. Chałberskiego. Dekoracje A. Aleksandrowicza.

Sytuacja, na której oparł swą sztukę W. Rapacki, zaczerpnięta jest podobno z życia. Życie jednak prawdziwe — to autor najnieprawdopodobniejszych pomysłów. Dlatego zdarzenia autentyczne, przeniesione w stan surowym do sztuki, wydają się czasem — do sztuczności urojeniami. I nic tu nie pomaga zaświadczenia, iż takie urojenie urzeczywistniło się na serjo w kronice zdarzeń, zalańających skandalem. Sztuka ma rzeczywistość własną, w stosunku do życia realnego — autonomiczną i rządzi się własnymi tylko prawami.

„Wysoka Stawka”, farsa o prawdziwym przegraniu w karty żony przez męża raz i na scenie nieprawdopodobieństwem. I lubo sam fakt takiej przegranej nie jest nowością. Przecież już w „Panu Tadeuszu” Gierwazy wspomina o autentycznym Cybulskim, który „żonę przegrał w marjażka z moskalem”. Pomimo to temat „Wysokiej Stawki” wydaje się na scenie dziłą awanturą.

Autor posiada umiejętność lawirowania między sentymentem a cynizmem, nigdy nie dając się przyłapać w obrębie tego ostatniego, lecz ciągle z niego coś

przemycając do swojej krotkowidli. Muza jego. — rzecz można, — czyni wrażenie „muzy podkaszanej”, chociaż autor zaprasza, aby się namacalnie przekonać, iż ta osoba nosi długą suknię z trenem. Na scenie farsowej utwór podobny znajduje się zresztą w atmosferze odpowiedniej. Autor ma rasowy instykt teatralny, rozwinięty i udoskonalony przez długą praktykę aktorską. W „Wysokiej Stawce” wykazał tego instyktu tak dużo, iż nie starczyło tam miejsca na wartości intelektualne. „Wysoka Stawka” jest ciekawa jako objaw „czegoś instyktuizmu” scenicznego.

Terenem akcji jest z początku dom „cieplej” wdówki, której pierwszy mąż ślubny nadszarpał majątek, a która drugi mąż „tymczasowy”, imieniem Henryk, prze-

grał w karty w klubie. Właściwie jednak ten drugi przegrał nie wdówkę, jeszcze nie poślubioną mu formalnie, ale swoją własną, starą połowicę. Gdy szczęśliwy partner przez wdówkę odpalony, zarzuca Henrykowi szachrajstwo, ten broni się, że zaszła pomyłka w osobie, że on przegrał swoją żonę, a nie wdówkę i że wysoka stawkę dostarczył szczęśliwemu graczowi jako... człowiek honoru. „Instyktuizm” sztuki jest tak wielki, iż rozbraja swoją cyniczną naiwnością, dochodzącą do szczytu w akcie II-gim, gdy młoda córka przegranej starszki wyraża mamę w roli „wysokiej stawki” i w końcu idzie zamaż tą oryginalną drogą.

Najmocniej zadrgały od śmiechu kamizelki widzów, gdy na scenę wkroczyła z przekomicznym tupetem p. Chaveau w tytu-

lowej roli. Światowca o sercu kochliwym odegrał doskonale p. Łuszczewski. P. Maria Majdrowiczówna przerosła swoim talentem i urodą kusą rolę przedsięwziętej „wiochny”, a p. Gella zaprezentowała widowni swoją umiejętność dialogowania i noszenia ładnych sukien. Nowym „Cybulskim”, specjalistą od przegrywania kobiet, był p. Hnydziński bardzo zabawnie udający pseudo-absyntenta.

W epizodach znaleźli pole do popisu pp. Jarszewski, Dobrowolska i Niewiński. Autora wywołano po akcie II-gim i obdarzono kwiatami. Dyr. Chałberski dał akcji wartkie tempo i nader trafny układ sytuacyjny.

St. Miłaszewski.

Co słychać w Warszawie?

JAK ZNIENACKA ZOSTAŁEM „STRZELCEM”

BYŁY UCZEŃ SZKOŁY SYNDYKATU TURYSTYCZNEGO O SWOJĄ „SŁUŻBIE” W KOSZARACH BLOCHA.

Afera szkoły samochodowej Syndykatu Turystycznego stała się sensacją dnia w Warszawie. Rzeczywiście, na przestrzeni ostatnich lat nie było, zdaje się, afery tak pomyślanej i na taką zakrojonej miarę, co gorsza zaangażowano w niej prestige wojska. Szkoła bowiem, prawem kaduka, zobowiązywała się wobec swoich uczniów do skrócenia ich służby wojskowej! Zresztą — chcąc mieć wyrobione zdanie o całej tej historii, należy sięgnąć myślą wstecz do czasu powstania samej „uczelni”.

Nazwa Szkoła samochodowa Syndykatu Turystycznego miała na celu wpojenie w publiczność przekonania, że za uczelnią stoi jakaś potężna organizacja sportowo-turystyczna. Tak nie było: „Syndykat Turystyczny” był nowotworem nieznanym na terenie ani sportowym, ani turystycznym. Firmę swoją wydzierżawił, jak wiadomo, właściwym twórcom szkoły samochodowej, pp.: Aprillowi i Rozenblattowi, fachowcom o tyle wybitnym, że w chwili obejmowania kierownictwa szkoły ani jeden, ani drugi nie posiadali prawa jazdy!

Szkoła, dzięki szumnej reklamie i ładnym samochodom, jak to się mówi, poszła! Na brak uczniów pp. Aprill i Rozenblatt uskarżać się nie mogli. Ale właściwa tym panom żądza zysku spędziła im sen z powiek. Zwłaszcza w ostatnich czasach, kiedy o gotówkę było ciężko. Postanowili zatem coś wymyślić, aby „kryzys gospodarczy” przełamać. No i... wymyślił, używając do pomocy organizację tak mało automobilową, jak „strzelec”. Szczegóły całej heczy, którą możnaby nazwać farsą, gdyby nie pozbawiła kilkunastu chłopców ciężko zapracowanego grosza — opisuje jeden z b. uczniów szkoły, p. Mieczysław Krawiec na łamach tygodnika „Autolot”.

Pisze więc p. Krawiec, że pewnego dnia na wsi wyczytał w „Gazecie Grudziądzkiej” olbrzymi anons Szkoły Samochodowej Syndykatu Turystycznego następującej treści:

„Wielki Konkurs Wiosenny, sześciotygodniowy bezpłatny pobyt w stolicy wraz z utrzymaniem, skrócenie służby wojskowej o 3 miesiące, oraz gruntowna nauka na kierowcę - mechanika samochodowego”.

Wszystko to razem za jedne 160 zł., „Zwabiony ogłoszeniem, opowiada p. Krawiec, wraz z jeszcze kilkunastoma sąsiadami, zapakowałem manatki i pojechałem do Warszawy. Na ul. Mazowieckiej 1 przyjął nas „pan dyrektor” i jakiś pułkownik, kazano nam szybko wpłacić pieniądze (170 złotych!), poczem musieliśmy podpisać jakieś druczki, no i... marsz do koszar pod komendą „strzelca”. Te, jak się okazało koszar Blocha, znajdowały się w stanie ruiny. (Godzi się podkreślić, że koszar Blocha przeznaczone są jako zagrożone, do rozbiórki i że mieszczących się tam do wiosny b. r. akademi-

ków przeniesiono do innych domów właśnie ze względu na grożące niebezpieczeństwo i fatalne warunki sanitarne. Ale podkomendnych szkoły i „Strzelca” tam ułokowano! (przyp. Red.).

„Gdy zgromadzeni w walących się koszarach uczniowie zaczęli sarkać, opowiada dalej p. Krawiec zjawił się nagle „pan dyrektor” Aprill! W ogólnych wyjaśnieniach podał nam do wiadomości, że za marne 160 zł. nie możemy wszak żądać wygód, a zresztą my ludzie ze wsi, przyzwyczajeni jesteśmy do niewygody. W stronę jego posypały się różne pytania, lecz nie „raczyli” udzielić nam odpowiedzi i szybko nas opuścili. Wtem padł rozkaz:

— Wychodzić z koszar na podwórze!

Rozpoczęły się ćwiczenia, których nikt się z nas nie spodziewał. Już o piątej rano dał się jak opętany jakiś wojak:

— Wstawać holota!

Kłęło bractwo, lecz wstawało. Gremialnie udaliśmy się załatwić poranną toaletę. Toaleta znajdowała się obok sali. Była to zwykła ubikacja gdzie się załatwia wszystkie czynności. Brudna do ostatecznych granic. I proszę sobie wyobrazić kandydata na szkołę, który za własne uciulane ciężko pieniądze — niejedną sprządał ostatnią krowinę — dostał piękny „pensjonat”, własnoręcznie naphchany siennik, i musiał się myć w toalecie drepzcząc po kostki w ekskrementach.

Najciemniejszy chłop w takich warunkach nie-bytował, nawet w swej najgorszej lepiance. Nie przypuszczał też nikt, ażeby w stolicy Polski podobne brudy mogłyby się znajdować. Skrajnośa był umyty. Ale natomiast na salę pownosiliśmy co innego.

Tak trwało dwa dni, aż wreszcie chłopci zbuntowali się! Postanowili pójść do szkoły i zażądać zwrotu pieniędzy. I tu jednak wyprzedził ich Aprill: poprostu dał znać do policji, że banda zbuntowanych bezrobotnych zamierza zdemolować lokal szkoły. „Bezrobotnych” rozpedzono. Pozostali w tragicznej sytuacji na bruku, bez pieniędzy w tak gwałtowny sposób im odebranych, bez możliwości wyjazdu do miejsc rodzinnych. Tułają się nieszczęśliwi do dziś dnia, nocują w koszarach lub pod gołym niebem, pukają do drzwi Komisariatu Rządu, Min. Oświaty, Komendy Strzelca. Głoduja. Prokurator prowadzi dochodzenie, a tymczasem pp. Aron Aprill i Mojżesz Rozenblatt, głusi na alarm, jaki z ich powodu słusznie wszczęły dzienniki obliczają, ile też zarobiłi, na zwerbowaniu organizacji „Strzelca” kilkuset ciemnego chłopca!

Skandal!

ODNAWIAJCIE PRENUMERATĘ

WYŚCIGI KONNE

Wyniki z dnia 8 b. m.
Pogodnie i ciepło. Tor dobry.
I. Nagr. 1600 zł. Dyst. 1300 mtr.
1) Dzika K. Dzierżbickiego (ż. Klamar), 2) Elf, 3) Konsulatka, 4) Burza II, 5) Ilshen. Wyc. Jastarnia. Czas 1.22 o 1 d. Tot. 15—11—15.
II. Nagr. 2100 zł. Dyst. 2100 mtr.
1) Mak Yongg B. Hessena (ż. Gółowski), 2) Valibal, 3) Neva, 4) Gu-zohan. Wyc. Gran. Pasoman, Alembik. Czas 2.15 i 1½ d. Tot. 51—22—32.

III. Nagr. 7000 zł. Dyst. 2400 mtr.
1) Grom II S. Mroczkowskiego (ż. Chatisow), 2) Grzela, 3) Ironja, 4) Eizun. Czas 2.40 łatwo o 2 d. Tot. 14—12—13.

IV. Nagr. 2500 zł. Dyst. 2100 mtr.
1) Głuszc S. Mroczkowskiego (ż. Chatisow), 2) Skiron, 3) Konsul, 4) Derkacz. Wyc. De Kobra, Dam, Bizun. Czas 2.16 o krótki łeb. Tot. 31—13—12.

V. Nagr. 10.000 zł. Handicap Kra-sne. Dyst. 2200 mtr. 1) Arrow Margr. i A. hr. Wilopolskich (ż. Fomieńko), 2) Bohun II, 3) Jaszczur II, 4) Cyklon II, 5) Alembik, 6) Paroman, 7) Gran, 8) Faustine II, 9) Already, 10) Cleś. Wyc. Florimond, Ghazi. Czas 2.23 pewnie o ¼ d. Tot. 31—18—42—33.

VI. Nagr. 1800 zł. Handicap. Dyst. 2100 mtr. 1) Czart Grona oficerów 1-go pułku Ul. Krechowickich (ż. Fomieńko), 2) Tabu II, 3) Mag, 4) Chevalier, 5) Wulkan, 6) Hurysa, 7) Resonance. Wyc. Marman, Maur. Czas 2.15 o 2 d. Tot. 116—27—21—17.

VII. Nagr. 1800 zł. Handicap. Dyst. 2100 mtr. 1) Locarno M. Butkiewicza (ż. Kordacz), 2) Piruet, 3) Gize-la, 4) Dyana. Wyc. Bilitis II. Czas 2.16 o 1 d. Tot. 81—27—20.

Wypadki

TRAGICZNA ŚMIERĆ KS. RADZIWIŁŁOWEJ.

W lecznicy „Omega” zmarła 73-letnia Marja ks. Radziwiłłowa zamieszkała w pałacu Radziwiłłów (Bielajska 14), która przy zbiegu ul. Daniłowiczowskiej i Bielańskiej została przejechana przez rowerzystę, doznając wstrząśmózgu, poranienia głowy i złamania lewej kości piszczelowej.

Sprawcą tragicznego wypadku jest 18-letni Tadeusz Szpora (pl. Kazimierza Wielkiego 6), pracownik rzemieślniczy. Nie miał on prawa jazdy i jechał na nieswoim rowerze.

POŻAR NAD WISŁĄ. — Dnia 8 b. m. o godz. 18 m. 30 nad Wisłą, za cytadelą w kierunku Bielan ukazały się kłęby dymu, a następnie płomienie. Jak się okazało, paliła się faszyna, przeznaczona do robót nad regulacją brzegu Wisły. Nalewkowski oddział, po godzinnej akcji — pożar ugasił. Przyczyna — nieustalona.

4 OFIARY KAPIELI. W Wiśle po stronie Pelcowizny utonął 16-letni Eugeniusz Cieślak. — W pobliżu Bielan utonął się, również podczas kąpiei Leon Piotrowski. — We wsi Kępa Pikolska (pod Jabłonką) utonął 11-letni Feliks Maciażek, syn gospodarza. — W gliniankach w Szczesławicach utonął Franciszek Cabai.

POGOTOWIE RATUNKOWE w ciągu doby z 8 na 9 b. m. udzieliło pomocy w 127 wypadkach.

WYPADEK SAMOCHODOWY. — Na ul. Smoczej, przed domem Nr. 38, kierowca, 22-letni Andrzej Kozłowski, potrafił przebiegając przez jezdnię 6-letniego chłopca — żydka, niewiadomego nazwiska, który doznał połknięcia czoła, twarzy i kolan. W jednym chwili zebrał się tłum przechodniów, który rzucił się na Kozłowskiego, bijąc go pięściami lub laskami. Nadbiegły policjant obronił kierowcę.

Oprócz chłopca lekarz opatrzył i pobitego kierowcę, stwierdzając u niego rany tłuczone głowy i nosa.

Ze sportu

Włosi zdobywają „Puchar Narodów”.

W poniedziałek rozegrany został konkurs o puchar przechodni ofiarowany przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Ostateczna klasyfikacja zawodów przedstawia się następująco: 1) ekipa włoska — 60½ punktów karnych. Drugie miejsce zajęli zespol polski — 101½ punktów. Francuzi zajęli ostatnie miejsce — 353 punktów.

Radio

Program Polskiego Radja na czwartek, dnia 12 b. m.

STAŁE AUDYCJE: Sygnał czasu 11.58 i 19.58 na wszystkie stacje. W Warszawie: 13.10 komunikat meteorologiczny, 15.00 kom. gospodarczy.

WARSZAWA: 12.10. „O zabawach dziecięcych na świeżem powietrzu”. 12.40—13.30. Muz. gramof. 15.20—15.45. „Na polskiem południu”. 16.15—17.15. Muz. gramof. 17.15. „Wśród książek”. 17.45. Koncert kamer. 19.15. Transm. koncertu z Josephsplatzu w Wiedniu. 21.30. Słuchow. 22.25. „Ostatnia Fala”. 23.00—24.00. Muzyka tan.

KRAKÓW: 12.10. Pogad. z Warsz. 12.40—14.00. Koncert gramof. 15.20—15.45. Odczyt z Warsz. 16.15—17.15. Koncert gramof. 17.15—17.45. „Organizacje kobiece”. 17.45. Koncert z Warsz. 18.45. „Pierwsza oratoria: Teresa z Rostworowskich Żalska”. 19.15. Transm. z Wiednia. 21.30. Słuchow. z Warsz. 23.00—24.00. Muzyka taneczna.

POZNAN: 12.40. Koncert z Warszawy. 16.45. Radjografja. 16.55—17.10. „Korespondencja krótkofalowa”. 17.30. „O Polakach na Litwie”. 17.45—18.40. Koncert z Warsz. 19.00. „Anegdota i fawory historyczne”. 19.15. Feljton St. Wasylewskiego. 19.30—19.50. Odczyt roln. 20.10. Kurs franc. 20.30—21.30. Recital skrzypc. I. Dubiskiej. 21.30. Słuchow. z Warsz.

KATOWICE: 12.10—13.0. Koncert gramof. 16.20—17.15. Koncert gramof. 17.15—17.45. „Jan Zamoyski — Kancelarz Wielki Korony”. 17.45—18.45. Koncert z Warsz. 18.45—19.00. Rozmaitości. 19.00—19.15. Odcinek powieściowy. 19.15. Transm. z Wiednia. 21.30—22.15. Słuchow. z Warsz. 22.25—23.00. „Ze świata — Odkrycia, zdarzenia, ludzie”. 23.00—24.00. Muzyka lekka.

WILNO: 12.10—12.35. Muz. gramof. 16.15—17.00. Muzyka popul. 17.00. Lekcja niemiec. 17.15—18.45. Odez. i konc. z Warsz. 18.45—19.10. Pogad. radjot. 19.10—19.35. Przegląd filmowy. 20.15—21.30. Koncert symf. 21.30—22.15. Słuchow. z Warsz. 22.15—24.00. Kom. i muz. tan. z Warsz.

LWÓW: 12.45—13.00. Koncert gramof. 17.45. Odczyt z Warsz. 19.15. Transm. z Wiednia. 21.30. Słuchow. i kom. z Warsz. 23.00—24.00. Muzyka tan.

ŁÓDŹ: 11.30—24.00. Transmisja z Warszawy.

ZAGRANICZNE: 20.00. Praga. „Dziwczę Zachodu” — opera Purcinniego. 20.20. Berlin. Wieczór Ryszarda Straussa 20.30. Madryt. „La Cenerentola” — opera Giordana. 21.00. Londyn (Regio. al). „The Ru-ru-ru” — sztuka Muncy. 21.15. Wiedeń. Koncert symf. 21.15. Wiedeń. Koncert symf. 21.15. Wiedeń. „Françoise” — Roberta Valaire 22.55 Londyn (National). „Aida” — opera Verdiego (alt 3-ci). 23.00. Frankfurt Transmisja Match bokserski: Schmeling — Sharkey.

BIURO INFORMACYJNE

o między wyjątkowej, sprawdzonej przez Siostry Miłosierdzia, poleca miłosierdziu Publiczności Warszawskiej:

Zofja Świątek, Franciszkańska 6 wdowa, dzieci drobn. 5; Kazimiera Kaczmarek, Miła 45 wdowa, bez pracy, dzieci drobn. 4; Felicja Walerych, Pawia 48 mąż chory, dzieci drobn. 4; Janina Jurewicz, Pawia 81 wdowa, chora, dzieci drobn. 3; Katarzyna Komisarczyk, Dzielna 86 wdowa, bez pracy, dzieci drobn. 5; Janina Jasińska, Gesia 105 wdowa, bez pracy, dzieci drobn. 3.

Z KINOTEATROW

KINO W OGRODZIE PRZY KOSZCIELE ŚW. KRZYŻA.

Dzieje duszy, czyli życie świętej Terenii od Dzieciątka Jezus”. Przyznam się, iż szedłem na film z pewną obawą. Trudno jest nieraz reżyserowi odtworzyć życie, a aktorowi pozostać — zwyczajnego człowieka, a coś dopiero świętego! Odpowiedzialność i trudność pracy w tym wypadku jest olbrzymia. I jeżeli talent uważamy za łaskę Bożą, to talent odtworzenia postaci świętej jest łaską szczególniejszą.

Tym specjalnym wymaganiom film „Dzieje Duszy” czyni zadość. Operatorowi zawdzięczamy b. piękne zdjecia, ciekawe o niezmiernie sugestywne w swej plastyczności „zblizenia”. Reżyser zdobył się na szereg scen wzruszających w swej prostocie, a zarazem pomysłowych. Opowieść o życiu świętej Teresy ciągnie się w sposób spokojny, ukazując nam dzieje tej wielkiej duszy od narodzin aż do śmierci. Film rozpoczynają widoki przepięknej architektury francuskiej z czasów gotyku. Smukłe wieżycy kościołów wznoszą się wysoko, wysoko ku górze, aby, jak św. Teresa, być jaknajbliżej nieba.

Kino - Teatr „PALACE”. „Miłostki kapitana Laska”.

Marynarz o sile słonia i naiwności dziecka (zwłaszcza w sprawach sercowych). Zakochany i wodzony na pasku przez słabą, lecz chytrą istotkę płci żeńskiej. Widzieliśmy to nieraz. Efekt takich zestawień opiera się na kontraście: z jednej strony dryblas z twarzą herszta bandytów i rękoma boksera, ale o sercu gołębiem, z drugiej — w słabym, lecz pięknym cieple przewrotna dusza kobieca.

W tym wypadku mamy do czynienia jeszcze z przyjacielem kapitana Laska (Wiktor Mac Laglen). Jest to flegmatyczny polamaniec, pocziwina (znowuż kontrast fizyczny). Posiada on harmonijkę, zapomocą której wypowiada się we wszystkich ważniejszych okazjach życiowych. Momenty te o komizmie zdecydowanie dźwiękowym należą do najlepszych. Victor Mac Laglen, aktor niezmiernie sympatyczny, nie zawsze miał okazję do wypowiedzenia się, w sposób dla swego talentu najwłaściwszy.

W. P.

Plakat kongresowy

I. Krajowy Kongres Eucharystyczny w Polsce.

W tych dniach ukazał się gustowny plakat — kongresowy. W trójkącie widnieje złociста monstrancja okolona wiankami kwiatów polskich. U dołu umieszczono emblematy papieskie i Orła Polskiego. W środku jest napis:

I. Krajowy Kongres Eucharystyczny w Polsce.

Całość wykonana jest gustownie i z artyzmem. Dobór motywów różnorodnych sprawia przytem dla oka miłe wrażenie. Wykonawczynią projektu jest p. Studzińska.

Ofiary na cele I. Krajowego Kongresu przyjmują: Redakcje Pism, Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Bank miasta Poznania oraz P. K. O. — Poznań 313-063.

Kwaterami zajmuje się biuro kwaterunkowe w Poznaniu ul. Marszałka Pocha 18 II piętro — pokój 24.

Wszelkimi informacjami służy Komitet Wykonawczy. — Sekretariat — Poznań — Aleje Marcinkowskiego 22 III. p. pokój 65 telefon 5099 — w godz. od 8—15-ej.

CENY OGŁOSZEŃ

Za wysokość 1 milim. lub za jego miejsce: (układ 5-szpaltowy „Nadesłane” przed tekstem — 60 gr.; „W tekście” — 80 gr.; za tekstem — 60 gr. „Komunikaty (wzmianki) 200 zł.; „Nekrologia” — do 100 mm. 15 gr.; od 100 do 200 mm. 30 gr.; ponad 200 mm. 60 gr.; „Drobne” — za wyraz 20 gr.; dla poszukujących pracy — za wyraz 10 gr. Uwaga: ogłoszenia fantazyjne (skośne) i tabelaryczne (bilanse) o 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmują się tylko za gotówkę i od cen powyższych żadnych ustępstw nie udziela się.

Wydział ogłoszeń: Warszawa, Krak. Przedm. 71, tel. 90-67.

Redaktor naczelny: Dr. Julian KOŁOMYJSKI. Red. odpowiedzialny: WACŁAW GRABOWSKI. Wydawca: DOM PRASY KATOLICKIEJ, sp. z o. o.

Drukarnia „Domu Prasy Katolickiej”. Krak. Przedm. 71.